

ილორი

E-mail: roland.jalagania@mail.ru
E-mail: r.jalagania@mail.ru

№409 (468) 4-18 ივლისი 2017 წ. სხვალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ ორბანო ფასი 50 თეთრი

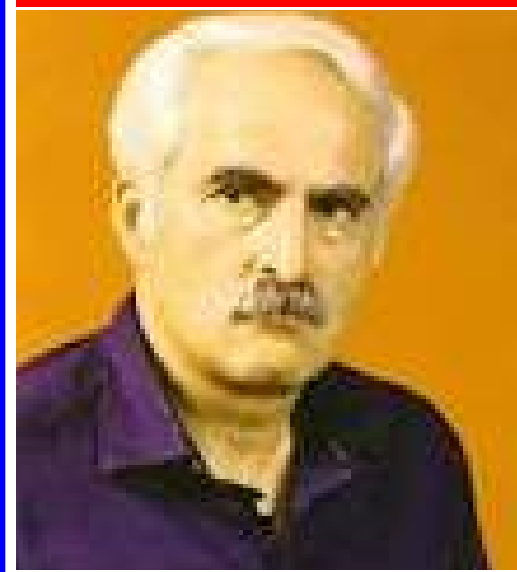
სირსხვილი ის კი არ არის, რომ მებრულად ლაპარაკობან, არამედ ისაა, რომ დანარჩენმა ქართველებმა არ ვიხით მებრული ენა – ააქი შენიძა

**თენგიზ
კუბლაშვილი:
ქალა **ბ8.3**
ევროპაშია?
ისევე შენ
რა ბითხარი!**

**ანჟორ დანელია:
ოსტაბერითა
საუკუნის
საჭურისები! **ბ8.3****

**ჰამლაბ ჭიკაშვილი:
ეროვნული
დღესასწაული? **ბ8.5****

**ლუარა
სორდია:
მერაბ
კოსტავას
პოეზია **ბ8.2****

**ჭიჭიკო
ბაბრაშის ძე
ბარამია 85 **ბ8.6**
წლისაა**

**ზურაბ
კვარაცხელიას
ბლოგი **ბ8.6****

**ბიორგი
ჭალაღიღელი
ბ8.7 — 170**

ლალო ჭირია: **ბ8.8
„მებრული ენა წარმოადგენს
უნივერსალური სამყაროს
უნივერსალურ მოდელს**

**ლავრენტი
ბერიძე —
საბჭოთა
კავშირის
ცილდანამებული
ბერი **ბ8.4****

ლალო ჭირია: **ბ8.6
ღვნილთა ფართომასშტაბიანი
შეკრება 15-წლიანი პაუზის შემდეგ
და იბნორირებული სახელმწიფო ენა**

მერაბ კოსტავას კოსტავას კოსტავას კოსტავას

მერაბ კოსტავას ესთეტიკური თვალსაწიერი

მერაბ კოსტავა იყო არა მხოლოდ ეროვნული იდეალებისთვის ჯვარცმული "საღვთო ზვარაკი", არამედ საკაცობრიო მასშტაბებში მოაზროვნე შემოქმედი, დიდი ესთეტი, მხატვრული სიტყვის ოსტატი. მის ფართო თვალსაწიერში მოქცეულია რელიგიის, ფილოსოფიის ყველაზე არსებითი, აქტუალური პრობლემები, მოვლენები განგებულნი უზენაესი სამართლიანობის გადასახედოდ.

ამ "გაუკაცობის დიდი მოძღვრის" მსოფლმხედველობას ასახრდობდა უმაღლესი ხეობა, საღვთო ეთიკა, საღვთო სიბრძნე და საღვთო სიყვარული.

მერაბ კოსტავას მხატვრული სიტყვა აღჭურვილია რელიგიის, ღვთისმეტყველების ფუნქციით, პოეზია დასახულია, როგორც სულიწმინდის მადლი, პოეტის მისიაა რწმენის, ზნეობის განმტკიცება, მიწის და ზეცის საიდუმლოებათა შეცნობა, ეროვნული და კოსმიური იდეალების დასა-მა-გა-და-წვევასთან, საერთაშორისო არე-ნა-ზე საკუთარი ერის ადგილის ძიებასთან ერთად.

პოეტი არის "ზეშთაგონებით გაბრძნობილი მოძღვართმოდგარი", უმაღლესი მისანი.

მერაბ კოსტავას ყოვლისმომცველი ხედვა ერთმანეთისგან არასოდეს თიშავდა გრძობას და აზრს, გულს და გონებას.

პოეტის "გრძობის ცეცხლზე" მდებარე გონი სახელების მიღმა ილტვოდა, "გულკანის სიმძაფრით", "ეთერის პაერონებით" ხასიათდებოდა.

მერაბ კოსტავას აზრით, ლექსი არის "ადრული სასწაულითა, საღვთო ქორწილის მყარობა" (ლექსი) (1,60-61).

სასწაული საღმრთო სახელია: "მოაგლინე სასწაული და საოცრებანი ჩვენს შორის" (ფს. 134/135/9, 2,669).

"სასწაული ადრული", ანუ უზენაესისგან ჩაგონებული მხატვრული სიტყვა სულის უკვდავების, სასუფეველისკენ სავალი გზით მიემართება, რადგან "საღვთო ქორწილი" არის სასუფეველი, სამოთხე, სულით სპეტაკთა სავანე...

"სამეფო ტიარით" მოხილი ლექსი არის "სიკვდილის ზიარი, შვეფოში გადახანჯი", ანუ მიღმურში მჭერეველი, "უსაზღვრობიდან მოსული", "უსაზღვრობა" კი საღვთო სახელია (იოანე დამასკელი) (3,334).

ლექსი "დემონურ ჭანგებთან", ეშმაკუულთან შეჭიდებული უძლეველი ძალაა, "შე-მარობის ხანძარი", ტანჯვა, რომელიც "მოითხოვს სულის გადაებას" (ლექსი) (1,60-61).

ჭეშმარიტი პოეტი სილავეარდში არ-წივივით ნავარდობს, ამასთან, ეამბორება მიწასაც (სულ, დაიცა) (1,40-42).

საღმრთო სიტყვა სამყაროს საცნაურ-მყოფელია, იცის "სამყაროს ენა, დრო-ჟამის ენა, ვარსკვლავთა ენა".

პოეტის მისიაა "შეიცნოს თავი, უმაღ-ლესი გახდეს მისანი" (ბიბლიური რემინისცენციები) (1,87-104).

დიდი პოეზიის მახასიათებელია ზღვა, ოკეანე (შეხვედრა) (1,56-58).

"აზრების რთველის" მოწვევას სჭირდება თვალი და გამორჩევა, რწმენა და ცოდნა: "რადგან თვალია გამორჩევის და სიბრძნის დედა, ის რწმენას ძლიერს შარავანდელს ცოდნისას ადგამს" (ბიბლიური რემინისცენციები).

სრულყოფილი თვალი "ჭვრეტს მუყუებას ოქროს ტახტიანს" (სულ დაიცა) (1,40-41).

ამასთან, წმინდა სულების მეგზურია "ხმა ზეციური" (ბიბლიური რემინისცენციები) (1,88), "უკვდავების ქნარის ხმა", "ანგელოზთა უწინარე ბავით ნათქვამი ნანა" (თეთრი ქალწული) (1,45).

"გულთა სმენა" და "განსჯის წვდომა" უზენაესისგან ხელდასხმულთ მიემადლე-ბათ: "ხილვას დაგანძავს თვალი მონაგარი და გულთა სმენას წვდომა განსჯისა, ყოველი არის სად მონა არი უზეშთაგონის მფეთქავ მაჯისა" (სფინქსი) (1,76-77).

"ადმარენის ფრთებს" შეისხამენ მხოლოდ "უკვდავების წყაროს" (ღმერთის სახელია), ნახიარებნი (შენ გვეკვრები სულით გლახაკი) (1,23).

მაღალთა და მაღლადმხედთა ხედვრია გაითავისონ "ზეციური გემეტრია", "ის-ტორია ცისა და მიწის", "მსოფლიო კულ-ტურების თანმიმდევრობა", "ცნობიერების გრადაცია განუწყვეტელი".

პოეტი არის "მთარგმანებელი, წამკითხველი ვარსკვლავთ ენისა, ჩამძიებული და ამხსნელი ყოველგვარ ნიშნის".

მთავარია "თვალთა ახელა, ახლად ხედ-ვა, გონის თვალი" (ბიბლიური რემინისცენციები).

რეზიუმესავით ქდერს ყოველი დიდი შემოქმედისათვის აუცილებელი მოთხოვნა: "საქმეა იქვე მსოფლიო კაცად და არ უმუნთლო ერსა და თვისტოთ, ცის მაღალ-ველზე ვარსკვლავთა აცმას ჰმატო ზურ-მუხტი და ამეთვისტო" (ტანჯვათა ტიტანი) (1,16-20).

მერაბ კოსტავა ეთაყვანებოდა დიად, ამადლეულ ადამიანებს, მარადიულ ფენომენებს, კაცობრიული აზრის გიგანტებს.

მის კუმირებში უპირველესი ადგილი ეკუთვნის გალაკტიონ ტაბიძეს.

არავის შეუძლევია ასე ღრმად "არტის-ტული ყვავილების" ავტორის ურთულეს სამყაროში.

"ათასის... მხედველობა", "ასი ათასის პენა", "ათასის მზე ჰქონდა მიმადლებული სიტყვების მეფეს და ჰიპერბოლად არ უნდა მოგვეჩვენოს მისი გაბედული განაცხადი: "და ჟრუანტელით ისე, ვით ბავშვი, შენ საუკუნე გიციქვრის შიშით"...

მერაბ კოსტავას, როგორც თვითონაც არსთაგანმრიგის რწმუნს, დაძლეული ჰქონდა პოეტური ტიტანის შიში, ის თავი-სუფლად ნავარდობდა გალაკტიონის პოეზიის ტალღებში და უცდომლად ავ-ნებდა მის ფარულ, ჯვარც მუშმუნველ დინებებს, ისე სიღრმისეულად განჭვრეტდა "ლურჯა ცხენების" ავტორის ენიგმური ლირიკის საიდუმლოებებს, რომ აშკარაა: ის ერთი იმბოგანია, ვინც ამ გენიოსის სკოლა ძირფესვიანად გაიარა.

ლექსში გალაკტიონი წარმონდობდა არა როგორც მიწიერ თავდალა მესობტე, პოე-ტური არტელის ერთ-ერთი წარმომად-გენელი, არამედ როგორც სულიწმინდისგან ხელდასხმული რელიგიური პოეტი, ზეცი-ური ცეცხლითა და საღვთო ნათელით შემოსილი "სიტყვის ნათლისმცემელი", რომელიც რწმენის, ეროვნულობის, ზო-გადსაკაცობრიო იდეალების მსახურად მოაველინა უზენაესმა (გალაკტიონი) (1,144).

პოეტების მეფის გამორჩეულობას განაპირობებდა მის შემოქმედებაში დაუნ-ჯებული საღვთო სიბრძნე, "სიბრძნის ერთი დარგის" ერთგულება, რადგან სიბრძნე ღმერთია: "წყარო სიბრძნისა – უფალი" (ბარუქ წინასწარმეტყველი, 3,12) (4,190).

"ღმერთი – სიბრძნე – ყოველთა შემო-ქმედი" (სიბრძნე სოლომონისა, 7,27) (5,24).

"სიბრძნე" მხოლოდ "უბიწო სულებს" განამზადებს ღვთის მოყვარეებად და წინასწარმეტყველებად (სიბრძნე სოლომონისა, 7,21) (5,24).

ახალ აღთქმაში გარეულია "მიწიერი, მშვენიერი, ეშმაკუული, სიბრძნე" და "მაღლიდან გარდმოვლენილი, წმინდა, მშვენიერი, წყალობითა და კეთილი ნაყოფით ხავსე, მიუკერძოებელი და უთ-ვალთმაქცო სიბრძნე" (იაკობ მოციქული, 4,15,17) (2,298).

პავლე მოციქული ემობდა "წუთი-სოფლის სიბრძნეს" და შეგვაგონებდა შეგვეცნო "ღვთის სიბრძნე, საიდუმლოე-ბაში დაფარული" (პავლე მოციქული, I კორინთელთა, 2,64) (2,358).

გალაკტიონი "ცრუ სიბრძნეს" უპირობებდა "უკვდავ აზრის ბჭეს" (უმშვენიერეს კობეჯე) (6,471).

მერაბ კოსტავა მიმართავდა დიდ პოეტს: "მზეთა ორგია გბანგავდა ძველი, მთვარის მაგიას არც შენ მიპრიდე, ახალუხლებსაც დაახნი ხელი, სიბრძნის იმ ერთ დარგს როს დაქვინდე, ვითარცა მოსემ აღმართე გველი, ანაზად ლურჯას მათრახი სწყვიტე, სასაპარეზო უწენე ვრცელი" (1,141).

"სიბრძნის ერთი დარგი" საღვთო, უზენაესი სიბრძნეა.

"მზეთა ორგია" და "მთვარის მაგია" საღვთო შინაარსის სახეებია.

მზე საღვთო სახელია: "მზე და ფარია უფალი ღმერთი" (ფს. 84,12) (2,612).

მთვარე უფლის მეტაფორაა სასულიერო სახისმეტყველებაში (7,124).

ლექსში ძალიან მიგნებულად არის ჩას-მული ბიბლიური სპილენძის გველის ამ-ბავი.

ბიბლიაში მოთხრობილია, რომ ღმერთ-მა ურჩი ებრაელები დააგესლინა გველებს. ისრაელიანებმა ამის შემდეგ შეინანეს, აღიარეს დანაშაული, სთხოვეს თავიანთ წინამძღოლს მოსეს, რათა შეე-დრებოდა მათთვის ღმერთს და ესხნა შხამიანი გველებისგან. ღმერთმა აპატია ებრაელებს, მოსეს გააკეთებინა სპილენ-ძის გველი და ჩამოაკიდებინა მაღალ ადგილზე. ქვეწარმავლებისგან დაკბე-ნილნი შეხედავდნენ ამ სპილენძის გველს, რომელიც შხამს ანეიტრალებდა და ასე ახერხებდნენ გადარჩენას (რიცხვ. 21,6-9) (5,157).

რა კავშირი აქვს ბიბლიის ამ ეპიზოდს გალაკტიონთან?

ხელისუფლება გალაკტიონს ავადლე-ბულებდა საბჭოთა წყობილების საქებარი ლექსების წერას (რაც გადარჩენის ერ-თადერთი გზა იყო), შემდგომ "პრინციპ-ული" კრიტიკა კი ვერ ჰპატიობდა ასეთ კომპრომისებს, მიზეზებს კი არავენ უდ-რადებოდა.

მერაბ კოსტავამ ამ საკითხს გამგები თვლით შეხედა, ასეთი ნიმუშები კეისართა საკადრის "თადლით თვალად" მონათლა, რომელთაც სპილენძის გველის (ანუ თავის გადაჩენის) ფუნქცია ეკისრებოდა, "ზენაარისთვის მიძღვნილ შედეგებს კი "თვალი პარტოსანი" უწოდა: "...თადლით თვალი წარცე კეისარს, ზენარს – თვალი პარტოსანი".

მართლაც, გალაკტიონმა შესძლო სა-ტანური, გველური, შხამიანი ბოლშევიზმის წინააღმდეგ ბიბლიურ მოსესავით ადემართა "სპილენძის გველი" (შეკვეთით დაწერილი სახობტო ლექსები), ვითომცდა "საბჭოთა სამოთხის" (სინამდვილეში "ჯოჯოხეთური სამოთხის"), ამსახველი ნიმუშები, სხ-ვაგვარად გარდუვალი იყო პოეტის სი-ოცხლის ხელყოფა.

მერაბ კოსტავას გალაკტიონის ლირიკის მთავარ განმასხვავებლად, საღვთო სიბრძნესთან, ერთად მიანიხი საღვთო სიყ-ვარულის ერთგულება: "...ანაზად ლურჯას მათრახი სწყვიტე, სასაპარეზო უწენე ვრცელი, როცა გახვდები, მთლად აიწყვიტე, ახსენე ტრფობა უკანასკნელი, მდგირე მშვენება უმაღ დასწმინდე, მკვიდრად შევაბი ზეცას ქვესკნელი" (1,145).

მართლაც, გალაკტიონის პოეზიის უმ-თავრესი პრობლემაა საღვთო ტრფობა, მისივე ტერმინებით, "ზექვეყნიური სიყ-ვარული, მზიანი სიყვარული, სიყვარული უკანასკნელი, ტრფობა სრული".

ამ თვალსაზრისით ყურადღებას იქცევს პლატონის "ნადიმი". პლატონი განასხ-ვავებს მიწიერ და ციურ ეროსს. ერთიკეულ მისტერიათა საწყისი სტადია პირველი საფეხურია, რის შემდეგაც იწყება "სულის მშვენიერების" უპირატესობის აღიარება, ზეციური მშვენიერების უკიდევანო ოკეანის ჭვრეტა, როცა "გაბრძნობილი" სული მიადგება... ერ-თადერთ ჭეშმარიტ მოძღვრებას... აბსო-ლუტური მშვენიერების შესახებ, როცა ხდება "მარადიული, ხელთუქმნელი, სულიერი მშვენიერების აღქმა", რომელიც წმინდაა, "მეურველი და მეურვენილია კაცის ხორცი" და არის "ერთსახოვანი ღვთაებრივი მშვენიერება"... ანუ სიყ-ვარულის უკანასკნელი, უმაღლესი საფეხ-ური (8,17,60,63).

საღვთო სიყვარულის იდეა, "რელიგია სიყვარულისა", დახელები (საღვთო სიბრძნე) ცნობილია აღმოსავლურ სუფიზმში (ჯალა-ე-დ-დინ რუმი, იბნ ელ არაბი) (9,17).

საღმრთო სიყვარულის იდეას იზიარებდ-ნენ და "საყვარელს" – ქრისტეს ეთაყ-ვანებოდნენ დავით გურამიშვილი, ვახტანგ VI, აკაკი წერეთელი.

ქრისტე აკაკი წერეთლისთვის იყო უმაღ-ლესი სიყვარული, "საყვარელი" და "სუ-ლიკო" ერთდროულად (9,106-117).

"პირველი სიყვარული" ეწოდება ღმერთს იოანეს გამოცხადებაში. ქრისტემ მიმართა ევგელთა ეკლესიას: "შენ დაივიწყე შენი

პირველი სიყვარული" (იოანეს გამოცხ-ადება, 2,4) (2,492).

ახალი აღთქმის მიხედვით, "ღმერთი სიყვარულია" (კათოლიკე ეპისტოლენი იოანესი, 1,4,8).

მთავარია "რწმენა, სასოება და სიყ-ვარული, ხოლო ამათში უმეტესი სიყ-ვარულია" (პავლე მოციქული, I კორინ-თელთა, 13,12,3,4).

ზეიად გამსახურდია სუფისტურ ასპე-ქტში კითხულობდა რუსთაველურ მი-ჯნურობას (10,10).

დანტემ სულიერ ზეცაში შეიცნო "სიყ-ვარული სხვადასხვაგვარი". პოეტს იზი-დავდა "სიყვარული პირველი, სიყვარული ღვთაებრივი, სიყვარული დაუშრეტელი, სიყვარული მისწერი" (11,328).

საღვთო სიყვარულის იდეა იკითხება რუსულ პოეზიაში (ვლ. სოლოვიოვი, აღ-ბლოკი) (12,102,145,168).

გალაკტიონმა მართებულად ირწმუნა, რომ "უკვდავება არ არსებობს უსიყვარუ-ლოდ" (ანუ უღმერთოდ). ამასთან, "იმ საწყისებს, მიწიერს, ციურს" პოეტი "შე-მოქმედების ჟინით" ავსებდა (1,159).

მერაბ კოსტავას ლექსში "საღმრთო ტრფობა, სრულქმნილი სიყვარული" უძლეველი ძალაა: "ეგ საღმრთო ტრფობა თუ გაგიფადა ძვალსა და რბილში, მაშინ სრულქმნილიმან სიყვარულმან განდევნოს შიში" (ბიბლიური რემინისცენციები) (1,88).

"ლურჯა ცხენების" ავტორი "სხვისთვის უხილავს ჭვრეტდა ეთერში" (1,154) – უხ-ილაყი ღმერთის სახელია...

განსაკუთრებული ინტუიცია, გულისა და გონების ძალა გალაკტიონს ანიჭებდა მხოლოდ ერთგულთათვის დამახასიათებელ უნარს – წინასწარ ვერძო, წინასწარ განეჭვრეტა მოსალოდნელი მოვლენები: "...ინტუიციით, განწონით მიზნის, წინათგამჭვრეტი და წინათგმრძნობი, პო-ეტის გული გულია მისნის".

პოეტის რელიგიურობის დასტურია ინ-ტერესი გრაალისადმი, ძვირფასი თასისად-მი: "...რამეთუ გვერდელავს, ვითარცა ალი, სიწფელი გულთამხილავს თვალის, შეუ-წველობა მონსაღვატისა, მიუწვდომლობა წმინდა გრაალის" (1,148).

გრაალი არის სიმბოლო სულიწმინდისა, ღვთისმშობლისა და "გრაალის მფლობელი არის სულიწმინდით გამსჭვალული ადამი-ანი" (13,134).

გალაკტიონის ტრაგიზმი ასხნილია ღმერთის უარყოფელი ეპოქის რწმენის გემების მსხვერვით: "როდემდე ზღვაში დამსხვრეულ გემის უიმედობის აფრა გვე-მისოს"...

დრამას განაპირობებდა "ღირსთა მამათა წმინდა სავანის მღვარება", "ჭაობზე უნ-ციესი სულის" მძღვარობა, რომელმაც ჯვარს აცვა უფალი, მაგრამ ეს ხელს ვერ უშლიდა პოეტს, ცაზე ისევ ეძებნა "ვარსკვლავი იგი ფიქრთა საგანი".

ვარსკვლავი საღმრთო სახელია. ქრისტე არის "ცისკრის კაშკაშა ვარსკვლავი" (იოანეს გამოცხადება, 22,16).

მერაბ კოსტავას ხიბლავს გალაკტიონის განუყოფელი ენიგმები: სილავეარდე, ანუ ვარდი სილაში, ივლისისფერი ყინვის თასები, ვარდისფერი და იისფერი თოვლის მშვენიერება.

ყურადღების ხვეროში შემოდის "ჯვარ-ცმული ელვის", "ცეცხლოვანი აზარფუშის" სახეები, რომლებიც მარამ ღვთისმშობლის სიმბოლოდ გვესახება "აღის თასის, სინარულის ჭიქის" პარალელებად (14, 129-193).

გალაკტიონის იდეამალ სამყაროში შესახველელი უმთავრესი კარია მისი განუ-მეორებელი, რელიგიური მსოფლმხედ-ველობაზე მიმანიშნებელი სიმბოლოურ-მეტაფორული სახეები...

მართებულია მიძღვნილ ლექსში დიონ-ისური და აპოლონური საწყისების დანახვა, ქვეცნობიერთან, დიონისესთან ერთად, აპოლონურის, კოსმიური პარმონის ძიება.

მერაბ კოსტავას დაკვირვებით, როგორც სოკრატეს, გოეთეს სამყაროში, გალაკ-ტიონის შემოქმედებაშიც მძღვარობდა "ღე-მონი საანგელოზო" – სიმბოლო გენიალო-ბისა და "მაცდური დემონი", ლუციფერი, როგორც ბოროტება.

ლუარა სორდია
(გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

ქალა ევროპაშია? ისევე შენ რა გითხარი!

საქართველო ევროპისკენ კისრისტებით მიექანება. რაღაც რეზოლუციის მიღებიდან მერვე რეზოლუციის მიღებამდე მანძილი მათ შორის კატასტროფულად მცირდება და სადაც არის, დღეს თუ ხვალ, საქართველო ევროპის შუაგულში მტკნორივით შეიჭრება დემოკრატიის აღმშენებელთა ზეადმართული დროში!

ორ ათეულ წელიწადზე მეტია ჩვენი მთავრობა ამ ფანტასმაგორიას გვაჯერებს, მირაჟს რეალობად გვაჩვენებს. და არა მხოლოდ მთავრობა, არამედ ათასი ჯურისა და ყაიდის პოლიტიკოსები, ექსპერტები, მრჩეველები, არასამთავრობო ორგანიზაციის ლიდერები, ჟურნალისტები, ტელევიზორების ნარკვისი მონაქალაქნი, ყვეთელი პრესის მჯღაბნელები... ყველა, ვისაც კი კორიდას განწირული ხარისით უცხოელი ტორეადორები მწვანე დოლარებს უფრიალებენ და ახელავენ!

ძალა ევროპაშია! - ხბოს აღტაცებით გაპყვირიან თვალდამდგარნი და ევროპას ამქვეყნიურ სამოთხედ წარმოაჩენენ.

XX საუკუნის დასაწყისში გერმანელმა ფილოსოფოსმა ოსვალდ შპენგლერმა (1880-1936) მოსოფლიო შესხრა თავისი წიგნით „ევროპის დასისი“. კვდება დასავლეთი, კვდება ევროპის ფაუსტური კულტურა და მოვა „დრო დოსტოევსკისეული კულტურისა, ანუ მართლმადიდებლური კულტურისა...“ წერდა გერმანელი ფილოსოფოსი.

გავა ას წელიწადზე ცოტა მეტი და ევროპაში დაისი კი არა, უკუნი დამე გაბატონდება! ევროპა სასიკვდილო ავონიაშია!

ვიცი, ჩვენი მისისიპალეულნი მიკიჟინებენ, ბრმა ხომ არა ხარ, რა დროს შპენგლერია, ნუთუ ვერა ხედავ როგორ განვითარდა დემოკრატია? ინდივიდის თავისუფლებამ უმაღლეს დონეს მიაღწია, მოხდა სექსუალური რევოლუციები,

დაკანონდა ერთნაირსქესიანთა ქორწინება, საყვარელ ძაღლთან შეიძლება ეკლესიაში ჯვარი დაიწყო, ნორატუსში კი ანდრეით ქონება დაუტოვო! ქვეყნის პრეზიდენტობად, პრემიერობად, ქალაქის მერობად ირჩევენ პომოსექსუალებს, ბისექსუალებს, ლესბოსელებს, კონსტიტუს... რომლებსაც ადრე ჩამორჩენილი საზოგადოება სასტიკად დევნიდა და ჩაგრაფდა... ადამიანი გათავისუფლდა დრომოტყული, მავნე ტრადიციებისგან, ანაქრონიზმად იქცა მამული, ენა სარწმუნოება, პატრიოტიზმი, ეროვნული ღირსება, სამშობლო, ოჯახი... მალე დადგება დრო, როცა პლანეტაზე იარსებებს მხოლოდ ერთი სახელმწიფო, ერთი მთავრობა, ერთი ფული, ერთი ეკლესია და ადამიანთა ახალი მოდგმა ერებისა და რასების გარეშე!

მისისიპალეულნი! რასაც თქვენ კაცობრიობის განვითარებას, პროგრესს ეძახით, სინამდვილეში მიძიმე ავადმყოფობის სიმპტომებია. ამ ავადმყოფის, უფრო მართლმადიდებელია თუ ვიტყვი, გარყვნილების განკურნებას დემერტი ორი ქალაქის სოლომისა და გომორის განადგურებით შეეცადა და ალბათ, ახლო მომავალში ახალ, უფრო ეფექტურ სახეგლს მოაგონებს იქნება კი „ახალი მოდგმის“ წარმომადგენელი ადამიანი?

ამ კითხვას ასე პასუხობს ცნობილი ამერიკელი მასონი ბუქსინსკი, ახლახან დროელი სული უფაღს რომ მიიბარა, თავის ნაშრომში „ტექნოკრატული ერა“. მომავლის ადამიანი იქნება არსება, რომელიც ირჯება და იქცევა ისე, როგორც ადამიანი, მაგრამ სინამდვილეში ადამიანი არ არის. ჩვენი მთავარი მიზანია შევქმნათ ისეთი არსება, რომელიც მორჩილად შეასრულებს ჩვენს ნებისმიერ ბრძანებას. ადამიანი უნდა იქცეს უსულო, მექანიკურ არსებად. ექსპერიმენტი წარმატებით ტარდება და შეიძლება ითქვას, მიზანი მიღწეულია.

ამავე დროს, ბუქსინსკი არ გამორიცხავს სერიოზული პრობლემების წარმოქმნას: „დაბოლოვს, თუკი საუკუნის დასასრულს წარმოიადგენთ, მაშინ ადამიანთა ცნობიერების ბიოქიმიურ თუ გენეტიკური მანიპულაციების შესაძლებლობამ და ამასთანავე შექმნამ ისეთი არსებისა, რომლებიც არა მხოლოდ იმოქმედებენ, არამედ იმსჯელებენ ვითარცა ადამიანები, შეიძლება წარმოშვას სერიოზულ პრობლემათა რიგი“ (ციტირებულია ელიზაბეტ ჯაველიძის წიგნიდან „ავაშმე, ჩემო მამულე!“ თბ., 2007 წ. გვ. 172).

აშშ-სა და ევროპაში შექმნილია და გულუხვად ფინანსდება ათეულობით კვლევითი ინსტიტუტები „ტრანსჰუმანიტისტიკური“, „ჰუმიანის ინსტიტუტი“, „ნეოციტალიზმი კვლევის ინსტიტუტი“ და სხვა მრავალი, რომლებიც ნატოს

დაკვეთით მუშაობენ ტვინის გამორეცხვის, ცნობიერების შეცვლის, ადამიანის გარდასახვის, კლონირების და სხვა სატანისტურ პრობლემებზე.

დაბოლოს, ნატოს უზარმაზარი კომპიუტერი, რომლის კოდური ნომერია „666“ აკონტროლებს მილიონობით ადამიანს, ფლობს დედამიწის მოსახლეობის დიდი ნაწილის დონეს.

აი, ამგვარ დემოკრატიათა გთავაზობს ევროპა! აი, ამგვარ ევროპაში სურს ჩვენს ტვინგამორეცხვილ ხელისუფლებას მოიპოვოს სულის სიმშვიდე! ევროპის დაისი ევროპულ ფილოსოფოსებზე ადრე იგრძნეს რუსმა მოაზროვნეებმა.

გერცენი, რომელიც ევროპაში დიდხანს ცხოვრობდა, წერს: „საკმარისად დიდხანს შევისწავლიდი ჩვენ ევროპის ჭიანჭამ ორგანიზმს... ევროპა საშინელ კატასტროფას უახლოვდება... მე პირადად ვფიქრობდი და შიშით აღვივებდი მთავრობის დამის წინაშე... მშვიდობით, მოახვედრავო სამყაროვ, მშვიდობით ევროპა!...“

დიდი მწერალი დოსტოევსკი კი ევროპას სასაფლაოს ადარებს: „მე ევროპაში გამეზავება მსურს და ვიცი, რომ სასაფლაოზე მივემეზავებ“.

პირველ და მორე მსოფლიო ომებმა ევროპა მართლაც დიდი სასაფლაოდ გადააქცია.

სერბი არქიმადრიტი იუსტინე პოპოვიჩი თავის ნაშრომში „მართლმადიდებელი ეკლესია და ეკუმენიზმი“ წერს, რომ რადგან ევროპელებმა დემერტი მოკლეს (ნიცე, ჰამილტონი, ალტიცერო, პენე-მანი... თ.კ.), ცხოვრება სასაფლაოდ იქცა, სადაც ძლიერი კლავს სუსტს, მისთვის ყველაფერი ნებადართულია, ბოროტებაც, დანაშაულიც... „პირველებისგან დარჩა უსულოად ადამიანი ნივით, აღარ არსებობს ღვთისმსგავსი ადამიანი, მისგან დარჩა მხოლოდ ნამსხვრევები ადამიანისა, მხოლოდ სხეულებრივი ჩენო... ევროპული კულტურა ახალ წარსულშიმავარ საზარელ მანქანად წარსდება ჩვენს წინაშე, რომელიც შთანქვას ადამიანებს და ნივთებად გადაამუშავებს მათ. და ფინალიც ამისა მიძიმე და ტრაგიკულია: ადამიანი უსულო საგნად ქცეულია უსულო საგნებს შორის“ (წიგნში „სიტყვა მართლისა სარწმუნეობისა“ ტ. V თბ., 1995 წ. გვ. 118).

კიდევ ერთი ევროპელი ფილოსოფოსი კარლ იოლი ასე აღწერს ევროპული სულის კრიზისს: „ჩვენ არა გვაქვს დიდი პოეზია, იმიტომ, რომ ჩვენი ფანტაზია, მოწყვეტილი კოსმიურ მთლიანს, მხოლოდ უმნიშვნელოს ეჭიდება, დიადს კი ისე ექცევა, როგორც გასართობ რასმე, და ეს იმის გამო ხდება, რომ ჩვენს პოეტებს უკვე აღარ აქვთ ის კოსმიური გრძნობა

კლასიკოსებისა, რომელიც მათ პოეზიას უმაღლეს ღვერადობას ანიჭებდა, მათ მხატვრულ სახეებს კი შინაგანი აუცილებლობით მსჭვალავდა... გვაქვს ოდენ გარეგნული მდიდრული ცხოვრება, ისე მდიდრული, როგორც არასდროს, ოღონდ სიმშვიდის გარეშე, შინაგანი პარმინის გარეშე, რადგან ამ ცხოვრებას აკლავს მისწრაფება მთლიანობისკენ, ახსოვს უსულობისკენ, სამყაროსა და ადამიანის აზრის განსაზღვრებისკენ. აი, ასე გარდაიქმნება ფილოსოფიის კრიზისი - დროის კრიზისად“ (ციტირებულია წიგნიდან „სიტყვა მართლისა სარწმუნეობისა“ ტ. V თბ., 1995 წ. გვ. 117)

თანამედროვე ევროპელი ფილოსოფოსები სასოწარკვეთით მოსთქვამენ ადამიანის გაუცხოების შესახებ.

ძალა ასეთ ევროპაშია?

რამდენიმე წლის წინ ბელგრადი სასტიკად დაბომბეს, იუგოსლავია დააქვცმაცეს... მიმდინარეობს მართლმადიდებელი სერბების ჩაგვრა-შეგოწროება... დღეს, ევროპის ქალაქებში ყოველ დღე ათეულობით უდანაშაულო ადამიანი იღუპება ტერორისტების მიერ მოწყობილი აფეთქებებით... დღეს, ევროპის ქვეყნებში საშინელია ქაოსია... მილიონობით ლტოლვილი მუსულმანი არაბები დღისით - მხისით ქუჩებში ქალებს აუპატიურებენ... ბევრის მხახველნი ამბობენ: თუ ვიფიქროს კოში დაინახე, მხოლოდ მაშინ მიხვდები რომ პარიზში ხარ...

მწვანე დოლარებით გაუმადლო მისისიპალეულნი! ამგვარი ევროპა გვიშველის? მას თავის თავისთვის ვერ უშველია!

თუ ამგვარ ევროპაში მიგვიდეს, მაშინ ნატოელი ჯიგითები გვეტყვიან: კეთილი ინებეთ და ერთი მილიონი ლტოლვილი არაბი თქვენს შვიფართო!

ეს ხომ იქნება საქართველოს დასასრული?

დასაწყისი კი უკვე დაწყებულია!

P.S. ევროპის ლანდგაში მგონი კალამი გამექცა. რა თქმა უნდა ევროპა ჩვენთვის მისაბაძია. მაგალითად, 2000 წელს ევროსაბჭოს საპარლამენტო სესიაზე განიხილეს პომოსექსუალების და და გეეების მდგომარეობა. მიიღეს გადაწყვეტილება ციხეებიდან გაეთავისუფლებინათ ყველა ვინც 14 წელს ზემოთ ყმაწვილები გახრწნა. არის თუ არა ეს ჰუმანიზმის და დემოკრატის ზეიმი? გარდა ამისა, ცნობილი მომღერალი ელტორ ჯონი თავის პირმშენიერ მამაკაც მეუღლესთან ერთად თბილისს ეწვევა, გვესტუმრება კონცერტს და გაგვაბედნიერებენ: კონცერტს გამართავენ!

არის თუ არა ეს კულტურტრეგერობა? გიხაროდენ!

თენგიზ კუპლაშვილი

ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონის მიხედვით, საჭურისი არის მამაკაცი, რომელსაც სასქესო ჯირვებები აქვს ამოკვეთილი, ანუ, არის ნაკაცარი!

ამას წინათ, ისევე, როგორც ე.წ. ისტორიის პროფესორის (?) შეილისშვილმა, ნაპრეზიდენტალმა და ამჟამად „მიმდგამში“ მოყოფა სააკაშვილმა განაცხადა, „თურქეთი ჩვენი ისტორიული მეგობარია“. პრემიერ-მინისტრად გამწესებულმა კვირიკაშვილმა დააბრუნა, რომ თურქეთი ჩვენი მეგობარიაო. მინდა ვკითხო, ასეთი უკიდვანო რთომლსავე ჩვენი მიწის დიდი რაოდენობა მიტაცებული აქვს და ჩვენი ეკლესიები მენუთებად ქცეული? აბა, გადახედეთ ისტორიას, რომელი ქვეყნებს აქვთ ჩვენი მიწები მიტაცებული და, ნაციონალთა მტკიცებით რომელი ქვეყანა არის რუსეთის გარდა ოკუპანტი? არც ერთი!

რატომ? რუსეთის არ გეშინიათ და იმიტომ? სანტერესოა, თუ რუსეთმა გაიწია და მოგაღვა ტანკებით, რომელი თქვენი მეგობარი გადადებს თავს თქვენთვის? ხომ გადადო აშშ-მ თავი 2008 წლის აგვისტოში და გამოვიგზავნათ პამპერები ქვემ ჩაფსმულებსათვის (ბოდიშს ვიხდებ) და წყალი გულწასულთა მოსახლეობებდა!

ქართველებს მრავალთაგან ერთი შესანიშნავი გამოთქმა გვაქვს - „თურქსა და წითელ ღვინოსა, განა ყველასა სმა უნდა, პირზე მომდგარსა სიტყვასა, განა ყველასა თქმა უნდა“! ამ ბედკრულ (ეხლა უკვე თქვენს ხელში, ქოცებო) საქართველოში ყველა ქვეყნის ელჩი როგორ შეიძლება იყოს თქვენი მრძანებელი?

თურქეთის ელჩს თურმე არ ესაიამონა ის ფაქტი, რომ ჩვენ ქართველებს გვინდა ვიხივით, ჩვენი დიდი მეფის, დავით აღმაშენებლის მიერ მოპოვებული დიდი გამარჯვება, „ძლევა საკვირველი“, თურქსელჯუკთა ნახევარ მილიონიან კოალი-

ციურ არმიაზე! და თანაც ეს ზეიმი გვინდა ჩავატაროთ ყველა საქმისაგან თავისუფლებმა, ანუ უქმე დღეს! აშშ-ს 30 კონგრესმენს დონალდ ტრამპისათვის მხარდამჭერი მიმართვა გავუზავინა და გაუფრთხილება, რომ ე მან, ქართველებთან რამე არ შეეშალოს, თორემ გვიწყენენ და უარს იტყვიან ჩვენთან „ნახუტებაზე“ და მერვე უყარე კაკალი. ამასთან დაკავშირებით, რა „სიბრძნე“ გადასაფრქვია (მერამდენად?) კვირიკაშვილმა - „ამერიკელი კონგრესმენების მხარდამჭერი მიმართვა მეტყველებს იმაზე, რომ საქართველო არის აშშ-ის მნიშვნელოვანი პარტნიორი (თუ მნიშვნელოვანი ვასალი)?“ აქ იყო ეს გასული 25 წლის განმავლობაში და ჩვენ დიდი იმედი გვაქვს, რომ კიდევ უფრო მჭიდრო პარტნიორობა შევქმნათ, რაც არის გარანტი საქართველოს სტაბილური, დემოკრატიული ქვეყნის ჩამოყალიბების პროცესში“. ისე ავიშენდათ ოჯახები, როგორც

ოსლავეართა საუკუნის საჭურისები!

საქართველო აშენდა ამ 25 წლის მანძილზე და აწი აშენდება! თქვენ ხალხში უკვე გიწოდებენ „ქართულ-ამერიკულ ოცნებას“! ისე, ნაცები რასაც აკეთებდნენ პოლიტიკასთან მიმართებაში, იმას დიად ამბობდნენ. თქვენ ერთს ფიქრობთ, მეორეს დაპარაკობთ, ხოლო მესამეს აკეთებთ! დღევანდელი ხელისუფლება ხართ ყველა ქვეყნის საელჩოს მიერ დასაჭურისებლები და მათ დაკრულზე მროცენი! თქვენ ოღონდ სავარძლები არ დაგათმობინონ და ყველაფერზე თანახმანი ხართ! ამიტომაც არის, რომ დღეს საქართველოში ქართველი ყველანაირად უფლებამოსილია! თქვენ იცავთ ყველა გათახსირებული და გარეყარის უფლებას, გარდა მართლმადიდებელი ქართველის! ისე დიდი უცნაური ხალხი შეიყარეთ ხელისუფლებაში. გინდათ სივარტის მოწვევა

აკრძალოთ და ამ დროს აკანონებთ მარისუანის (ანუ ნარკოტიკის) მოწვევას! ქვეყანას პატრონი, რომ ჰყავდეს დღევანდელი ხელისუფლება ციხეში ხართ შესაყრელი, ანტისახელმწიფოებრივი ქმედებისათვის! უფლის წყალობით არც ისე შორსაა ის დღე, როდესაც საქართველოში იქნება ეროვნული ხელისუფლება და აი მაშინ მართლა ეშველება საქართველოს! აბა რა შეიძლება ეწოდოს ყოველივე ამას? როგორც დიდი ვაკა ბრძანებს: „...ვიღრსებაო ლუხუსსა დაშარის გორზე შადგომა“!

„ხელისუფალნი“, ხომ არ გავაუქმით ჩვენი ყველა ქრისტიანული თუ საერო დღესასწაულები, რათა ვასიამოვნო ჩვენს მტრებს და თქვენს მეგობრებს? ოღონდ თქვენ იყავით კარგად და ხალხი წყალსაც წაუღია (არ ავიღავთ გვერდები მანამდე)? ისე თუ შეისმენთ, სანამ დროა ვიხსნოთ და ყველა ვიგინდარას ვუხევემ ნუ ვეგებით საქართველოს კეთილდღეობის

ხარჯზე, თორემ ხალხის მოთმინების ფილა თუ აივსო, მერვე ვერ გიმშველით თქვენი საზღვარგარეთელი პატრონები, თქვენ მეგობრებს რომ ეძახით (აბა საქართველოში თქვენ უკვე მეგობრები აღარ გვაყო, ვინაიდან თქვენი გამცემლური მოქმედებებით, უკვე მრავალი მტერი შეიძინეთ!) !!!

მუდამ, საქართველოს კეთილდღეობისათვის უანგაროდ დამაშვრალი და თქვენსავით სხვისი ხელის არ შემყურე, მართლმადიდებელი ქართველი,

ანზორ დანელია

თემის გაგრძელება: მიემართავ „ბატონ“ კვირიკაშვილს: „თქვენ“ და „თქვენთანა“ საშობლოს მოღვაწეებს („თქვენი“ ქმედება, ანუ ქართველების სისხლით გაპოსიერებული მიწის, ასე პაპარად გასხვისება

არის სამშობლოს დაღატი და სხვა არაფერი!) ვინ მოგცათ უფლება, ასე განუითხავთ ურიცხოთ საქართველოს მტრებს და „თქვენს“ მეგობრებს, ეს, ხელისხელსაგომანები, ქართული მიწა!

აგერ ახლა, თქვენი „ლოცვა-კურთხევით“, საქართველოს 10 კაცინა დღევანდელს, თურქულ დღევანდელსთან ერთად, თურქეთ-საქართველოს საზღვარზე მდებარე პოსოფითურგოზუს საკონტროლო-გამშვებ პუნქტზე, 6 (ექვსი) პექტარი ქართული მიწა უფეშაშვებით თქვენი მეგობარი თურქეთისათვის!!! რა გენაღვლებათ საქართველოს ქონება, არა? გამომდინარე აქედან, მივმართავ თხოვნით საქართველოს მთავარ პროკურატურას, აღძრას სისხლის სამართლის საქმე კვირიკაშვილის და იმ სახელმწიფო ჩინოვნიკ-სუბიექტების მიმართ, დაწვეული 1992 წლის 7 მარტიდან დღემდე, ვისაც აქვს შესება ქართული საგანძურის - მიწის უცხო ტომელებისათვის ჩუქება-გაცემისა ნებისმიერი ფორმით, დეტალურად იქნას გამოძიებული ყველა წერილმანი და დამნაშავეები დაისაჯონ კანონის მთელი სიმკაცრით, ქონების სრული კონფისკაციით! აგრეთვე, აღდგეს სს კოდქსში, დამნაშავის მიმართ ქონების კონფისკაცია! თემის კიდევ გაგრძელება: ბიძინა ბატონო, სანტერესოა, ხალხს თავი ისე როგორ უნდა შეაძლო, რომ უკვე გაზეითთაც გაგინებდნენ დედას და კარგებს? აი ფაქტი - „ერთი, თქვენი დედაც... და, ერთი, თქვენი კარგებიც...“ გაზეითი „ლიტერატურული საქართველო“ №17. 5 მაისი. 2017 წელი. ეტყობა თქვენ არ იცით ის გამოთქმა რომ, „სიყვარულსა და სიძულვილს შორის ერთი ნაბიჯია“! ხედავთ, თქვენს მიერ რუდუნებით გამოქმნილები სიყვარულმა, რა უცებ გადალახა ის ერთ ნაბიჯიანი ზღვარი?!

ლავრენტი ბერია – საბჭოთა პარტიის ცილდაჭამებული ბერი

(გაგრძელება წინა ნომრიდან)

ამრიგად, სწორედ ნიკოლოზ ვოვოი იყო ერთადერთი ესოდენ მაღალი დონის პარტიული მუშაკი (შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი), რომელსაც საბჭოთა კავშირში ოფიციალურად წაუყენეს ბრალი “ანტისაბჭოთა პედერასტიაში”.

ასეთ რამეს ნამდვილად ვერავის დააბრალებ უსაფუძვლოდ. მაგრამ, ხომ აბრალებდნენ?!

1938 წლის 26 დეკემბერს ბერიამ ჩაწერა თავის დღიურში:

“სავსებით გასაგებია, რომ ხალხს მასიურად აპატიმრებდნენ. ახლა ასევე მასიურად უნდა განათავისუფლოთ ყველანი. დახვრებილებს სიცოცხლეს ვეღარ დავუბრუნებთ, არა და, სამწუხაროდ, მათ შორისაც ბევრია სრულიად უდანაშაულო...”

1938 წლის 25 ნოემბერს, სსრკ უმაღლესი საბჭოს ბრძანებულებით ლავრენტი პავლეს ძე ბერია დაინიშნა სსრკ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარად.

სსრკ შინაგან საქმეთა უფილი მაღალჩინოსანი (სიტყვისათვის – სრუშოვის კაცი) ისვენებდა, რომ როგორც კი ახალი სახალხო კომისარი მოვიდა, თითქმის ყველა თანამშრომელს იბარებდა კაბინეტში და ერთადერთ რამეს ეკითხებოდა: “თქვენი აზრით, ვინ იქცევა აქ ყველაზე არაადამიანურად?” ეს შეკითხვა, თავისთავად, მრავალ რამეზე მეტყველებდა.

1938 წლის 26 ნოემბერს, ლავრენტი ბერიას შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარად მისი დანიშნვის მეორე დღეს გამოვიდა სახალხო კომისარატის ბრძანება №00762 “სსრკ სახალხო საბჭოს და სსრკ ცეკას 1938 წლის 17 ნოემბრის დადგენილების მოთხოვნათა განხორციელების თაობაზე”. დადგენილება, რომელიც გამოიცა ბერიას ინიციატივით და რომლის შემუშავებაში მონაწილეობას იღებდნენ მალენკოვი, ვიშინსკი და რიხკოვი, ატარებდა კონკრეტულ სახელწოდებას – “დაპატიმრების, საპროკურორო ზედამხედველობისა და გამოძიების ჩატარებაზე”. მან დაამუხრუჭა რეპრესიული მანქანა, რომელიც ქვეყანაში გააჩნდა პარტიულმა ბიუროკრატამ. შინაგან საქმეთა ბრძანება კატეგორიულად გამორიცხავდა ორავროვნებას.

“სასწრაფოდ შეწყდეს დაპატიმრებისა და გადასახლებათა მასობრივი ოპერაციები ყოველი სისხლის სამართლის საქმისადმი დიფერენციული მიდგომისა და თითოეული საქმის დეტალურად განხილვის გარეშე”.

გასაგებია, რომ არავინ აპირებდა ციხისა და შორმა-გასწორებით კოლონიების კარების გაუხარებლად გახსნას და იმ პირ-წავარდნილი დამნაშავეებისა და ანტისახელმწიფოებრივი ელემენტების ქუნაში გამოყრას, რომელიც დაპატიმრებული იყვნენ არა სტალინის მათდამი სიძულვილის, არამედ კონკრეტული სისხლის სამართლის დანაშაულებათა გამო, რომელთა აღკვეთას შინაგან საქმეთა ოპერატიული სამსახურის თანამშრომლები ატარებდნენ საკუთარი სიცოცხლის ხიფათში ჩაგდების ფასად.

ხელისუფლების მაღალ ეშვლონებში დაგეგმილი დანაშაულის ხალხში გახული მეტასტაზები, დივერსიული ჯგუფები

(ნამდვილი, და არა ისეთი, ომსკელ ბებიებს რომ ჰქონდათ ჩამოყალიბებული), რომლებიც ჩამოყალიბებული იყვნენ როგორც საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე, ასევე მის ფარგლებს გარეთაც ნამდვილად არ უწყობდნენ ხელს საბჭოთა კავშირის გაძლიერების საქმეს. ავაზაკებთან ერთად სასჯელს იხდიდნენ სრულიად უდანაშაულო ადამიანებიც და სახელმწიფო უნდა გარკვეულიყო თითოეული ადამიანის ბედში, რათა, უდანაშაულო ადამიანების კვადრატი, “ნაბანავები წყლისათვის ბავშვიც არ გაყოლებინათ”. “ბავშვი”, თავისი დანაშაულებრივი წარსულითა და ასევე დანაშაულებრივი მომავლით.

“ამბობენ, რომ ციფრები მართავენ სამყაროს. არა, ისინი მხოლოდ იმის დემონსტრირებას ახდენენ, თუ როგორ მართავენ სამყაროს”, – გოეთე.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორ ვ. ხემსკოვს მოჰყავს შემდეგი ციფრები: “სულ, 1939 წელს, გულაგის სისტემიდან განთავისუფლდა 327.400 ადამიანი (223.600 განთავისუფლდა შრომა-გასწორებით ბანაკებიდან, 103.800 ადამიანი კი კოლონიებიდან), მაგრამ ეს ციფრი აშკარად შემცირებულია, რადგან მასში ვერ მოხვდნენ ვადაზე ადრე განთავისუფლებული და რეაბილიტირებული “ხალხის მტრები”. ცნობილია, რომ 1941 წლის 1 იანვარს კოლიმაზე იმყოფებოდა 34.000 განთავისუფლებული პატიმარი, მათ შორის 3.000 ადამიანი სრულიად იყო რეაბილიტირებული. 1939 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით პატიმართა საერთო რაოდენობა შეადგენდა 1.672.000 ადამიანს. თუ მხედველობაში მივიღებთ ხემსკოვის მიერ დამოწმებულ ციფრებს, გამოდის, რომ “ბერიას ამნისტიით” ციხე-კოლონიები დატოვა დაახლოებით 150 ათასმა პატიმარმა. სხვა მკვლევარებს სხვადასხვა ციფრები მოჰყავთ, ბერნი კი ამტკიცებენ, რომ იმ პერიოდში უმრავლესობამ საპატიმრო ადგილები დატოვა არა რეაბილიტაციით, არამედ პატიმრობის ვადის შეკვეცით. შედარებით გაუმართლათ მათ, ვისაც 1938 წლამდე არ მიესაჯა და იმყოფებოდნენ წინასწარ პატიმრობაში. სპეცსამსახურების მემბრანე ოლეგ მოზოხინს მოჰყავს კონკრეტული ციფრები ამ კატეგორიის პატიმრებზე. მას ასე, 1939 წლის 1 იანვრის მონაცემებით ირიცხებოდა ძიების ქვეშ მყოფი 149.426 ადამიანი, განთავისუფლდა ძიების მიერ 83.151 ადამიანი, პროკურატურის ან სასამართლოების მიერ გამართლდა 25.575 ადამიანი. ამრიგად, სულ 1939 წელს პატიმრობაში მყოფი 187.840 გასამართლებულიდან 1941 წლის პირველ ნახევარში განთავისუფლდა 142.432 ადამიანი.

ციფრები გვაფხიზლებენ. თუმცა, შესწავლის შემდეგ მოგვიწევს ზოგიერთი ასპექტის თავიდან გააზრება.

შედარებისთვის ავიღოთ სსრკ-ში დაპატიმრებულითა რაოდენობა 30-იან წლებში და შევადაროთ ერთმანეთს რუსეთისა და ამერიკის შეერთებული შტატების მონაცემები. საბჭოთა კავშირში 1937 წლის რეპრესიების პიკის დროს გულაგში სულ იჯდა 1.200.000 ადამიანი. ე.ი. 100.000 ადამიანზე მოდიოდა 740 პატიმარი.

შევედართო ეს მონაცემები 2006 წლის ამერიკისა და რუსეთის პატიმართა რაოდენობას. მოკვლევა ჩატარებულია ციხეების კვლევის საერთაშორისო ცენტრის მიერ.

დღეს აშშ-ში ყოველ 100.000 მცხოვრებზე მოდის სულ 738 პატიმარი, რუსეთში კი იგივე რაოდენობის ხალხზე მოდის სულ 611 პატიმარი. ამრიგად, “სამხინელი სტალინური რეპრესიების” დროს რუსეთის ციხეებში იჯდა სულ 20 პროცენტით მეტი პატიმარი, ვიდრე დღევანდელ მშვიდობიან ეპოქაში, და ზუსტად იმდენივე პატიმარი, რამდენიც დღეს ჰყავს ამერიკის შეერთებულ შტატებს. რა თქმა უნდა, ვიდაცას აღაშფოთებს ეს არაადამიანური “სულ”. მართალია,

ყოველი ადამიანის სიცოცხლე და ბედი ფასდაუდებელია და ამ სიმდიდრეს რუდუნება და გაფრთხილება სჭირდება. ნამდვილად ასე!

მაგრამ ზედმეტი არ იქნება, რომ მეოცე საუკუნის ოცდაათიანი წლების რეალიები შევედართო დღევანდელს. ოცდაათიან წლებში ჩვენი სამშობლო რის ვაი-ვაგლახით აღწევდა თავს პირველი მსოფლიო ომის, ორი რევოლუციის, სამოქალაქო ომის უმძიმეს შედეგებს, ჩატარდა მასშტაბური აგრარული და სამრეწველო რეფორმები, გავლილი იქნა ნმპ-ის ეტაპი, მოსახლეობის ხელში თავმოყრილი იყო დიდძალი იარაღი, რაც ხელს უწყობდა კრიმინალის ზრდას. დამნაშავეები და შეიარაღებული პოლიტიკური ძალები არ ამქლავდნენ ახალი ცხოვრებისათვის ფეხის აწეობის სურვილს და კატეგორიულად ეწინააღმდეგებოდნენ ქვეყანაში მიმდინარე სასიკეთო გარდაქმნებს. ამგვარ ურთულეს ვითარებაში, სტალინის ეპოქაში ციხეებში იჯდა ადამიანების ის რაოდენობა, დღეს რომ სხვადასხვა ამერიკის შეერთებული შტატების ციხეებში, სადაც არ არის არც ომი, არც სოციალური ძვრები. აქ, ალბათ, მეტი დაფიქრება გვმართებს.

ბერიას ერთ-ერთი პირველი გადაწყვეტილება სსრკ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისიის პოსტზე დანიშნვისთანავე გახდა 1939 წლის 1 იანვარს **საჩივრების მიღებისა და განხილვის ბიუროს შექმნა**. სწორედ ეს თარიღი უნდა მივიჩნიოთ შინაგან საქმეთა ხელმძღვანელობის მიერ აღძრული უამრავი სისხლის სამართლის საქმის გადახედვის თარიღად, ასევე იმ “ჩეკისტების გამოსაყვანად”, რომლებიც გაყალბებული ჩვენებების საფუძველზე აპატიმრებდნენ უდანაშაულო ადამიანებს.

შინაგან საქმეთა ხელმძღვანელად დანიშნვისთანავე დაიწყო ბერიამ სისტემის მასიური წმენდა ევოკის კადრებისაგან. 1938 წლის ნოემბრის მიწურულიდან 1939 წლის დეკემბრამდე შინაგან საქმეთა რიგითი შემადგენლობიდან განთავისუფლდა 7.372 ადამიანი (უწყებაში დასაქმებულთა საერთო რაოდენობის 22,9 პროცენტი). ხელმძღვანელობიდან კი დაითხოვეს 3.830 ადამიანი (საერთო შემადგენლობის 62 პროცენტი). მაგალითისათვის ავიღოთ თუნდაც ერთი კვირა იანვარ-თებერვლიდან: 1939 წლის 1 იანვარს ბერია ხელს აწერს შინაგან საქმეთა საგზაო-სატრანსპორტო განყოფილების მოსკოვ-კიევის რკინიგზის ხაზის 13 თანამშრომლის სასამართლოსათვის გადაცემას, დაუსაბუთებელი დაპატიმრების ბრალდებით, 1939 წლის 3 თებერვალს ბერია ასევე გადასცემს სასამართლოს შინაგან საქმეთა რაიონული განყოფილების უფროსს ნ. სახარჩუკს დაპატიმრებისას დანაშაულებრივი მეთოდების გამოყენებისათვის, 5 თებერვალს ბერიას განკარგულებით დააპატიმრეს ბალტიისპირეთის ფლოტის განსაკუთრებული განყოფილების თანამშრომელთა ჯგუფი დაუსაბუთებელი დაპატიმრებისათვის. და ამგვარი პროცესები მიმდინარეობდა უწყვეტად, მთელი 1939 წლის მანძილზე. მაგრამ ამ ღონისძიებებს მაინც ვერ დავარქმევთ მასობრივს.

“დიფერენცირებული მიდგომა...” – ჩაწერა ეს ფრაზა ბერიამ შინაგან საქმეთა ბრძანებაში. მაგრამ ვის უნდა უზრუნველყო საქმისადმი ამგვარი მიდგომა? 1938 წლის სექტემბრიდან დეკემბრამდე (ბერიას შინაგან საქმეთა მოსვლის კვადრატი) დაპატიმრებული იქნა სსრკ შინაგან საქმეთა 332 თანამშრომელი, მათ შორის 140 ადამიანი იყო ცენტრალური აპარატის მუშაკი, 192 პერიფერიის თანამშრომელი და მოკავშირე რესპუბლიკებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების შინაგან საქმეთა 18 სახალხო კომისარი.

“მაგრამ ეს ციფრები ვერ გააოცებენ, როცა დაპატიმრებულითა ჩვენებებს გავცნობთ – ისინი გაუგებრობა გამოძიებულთა თვითნებობით, მორალური დეფორმაციითა და მთავარი პოლიტსამართველო-შინაგან საქმეთა კადრების გადა-

ვარებით”, – აღნიშნავს მკვლევარი სერგეი კრემლიოვი.

1933 წლის 13 აპრილს ლავრენტი პავლეს ძემ თავის დღიურში აღიარა: “ძალიან ცუდაა. საბოლოოდ ნათელია, რომ ნიკოლოზი (ეჟოვი – რედ.) მტერია”.

მაგრამ თუ ამ სიტყვებს ვენდობით, მაინც ძნელი ხდება გულაგის თუნდაც ერთი ბინადარის სიმართლის დამტკიცება, ვიდრე “ეჟოვის ხელთათმანებში” მოხვედრილი ათიათასობით უდანაშაულოზე საბრალდებო დასკვნის დაწერა.

1939 წლის 21 თებერვალს სტალინის სახელზე შევიდა სპეცშეტყობინება №676/ბ, რომელსაც ხელს აწერდნენ ლ. ბერია, ა. ვიშინსკი და ნ. რიხკოვი.

“სკკპ (ბ), ამხანაგ სტალინს შინაგან საქმეთა პროკურატურის ორგანოების მიერ სსრკ სახალხო საბჭოს და სკკპ (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1938 წლის 17 ნოემბრის დადგენილებათა შესრულების შემოწმების მიზნით “დაპატიმრების, გამოძიების წარმოების და საპროკურორო ზედამხედველობის განხორციელების შესახებ”, საგამოძიებო მუშაობის ხაზით 19 თებერვალს მოწვეული იქნა თათბირი, რომლის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო სსრკ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარო უწყებათა 26 ხელმძღვანელმა და პროკურატურის ცენტრალური და პერიფერიული უწყების მრავალმა მუშაკმა.

თათბირზე დადგინდა, რომ იმ პერიოდისათვის სსრკ შინაგან საქმეთა ორგანოებში თავი მოიყარა დიდი რაოდენობით დაუმთავრებელი საგამოძიებო საქმეებმა, რაც არ იძლეოდა საშუალებას, რომ ორგანოებს უნაკლოდ განეხორციელებინათ სსრკ სახალხო საბჭოს და სკკპ (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1938 წლის 17 ნოემბრის დადგენილებათა შესრულების პროცესები.

თათბირმა ასევე გამოაშკარადა გამოძიების პროცესებზე სუსტი საპროკურორო ზედამხედველობის ფაქტები, როგორც ცენტრში, ასევე პერიფერიებში. **სუსტი საპროკურორო ზედამხედველობა განპირობებული იყო როგორც პოლიტიკური მოტივებით, ასევე საპროკურორო შემადგენლობის სუსტი საქმიანი მხარეების გამო, ასევე იმით, რომ სისტემას აშკარად არ ჰყოფნიდა პირადი შემადგენლობა.**

სსრკ სახალხო საბჭოს და სკკპ (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1938 წლის 17 ნოემბრის დადგენილება, რომელიც ავალბდა სკკპ (ბ) ცეკას, რომ დაემტკიცებინა ყველა პროკურორის კანდიდატურა შინაგან საქმეთა ორგანოების მიერ წარმოდებული სისხლის სამართლის საქმეებზე ზედამხედველობისათვის, არ იქნა შესრულებული.

განსაკუთრებით საგანსამხელაო ის გარემოება, რომ პროკურორები არაჯეროდ მონაწილეობდნენ შინაგან საქმეთა მიერ ჩატარებულ საგამოძიებო პროცესებში, დანაშაულებრივად აყოვნებდნენ საქმეთა შესრულების ვადებს და ზრუნავდნენ მხოლოდ იმაზე, რომ მართლდებოდა ყოფილიყვნენ მამონადე კა, როცა მძიმე სისხლის სამართლის დანაშაულებს სწადიოდნენ.

სსრკ სახალხო საბჭოს და სკკპ (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1938 წლის 17 ნოემბრის დადგენილება შინაგან საქმეთა განსაკუთრებული ბრძანებით შექმნილი სამუშაოების გაუქმების ნაწილში, ავალბდა სასამართლოებს (სამხედრო ტრიბუნალი, საოლქო და უმაღლესი სასამართლო, რკინიგზისა და სამდინარო ტრანსპორტის სახალხო სასამართლოები) მოემზადებინათ ნიდავი საქმეების წარმოებაში მისაღებად, რათა დროულად და სამართლიანად განხილულიყო შინაგან საქმეთა დამოტანილი საქმეები. ამისათვის კი აუცილებელი გახდა სასამართლო სისტემის შევსება კვალიფიცირებული კადრებით, რაც ოუსტიციის სახალხო კომისარატის მიერ არ იქნა შესრულებული.

თარგმანი როლანდ ჯალალნიასი, (გაგრძელება იქნება)

ეროვნული დღესასწაული?

26 მაისს საქართველომ მორიგი ეროვნული დღესასწაული იხიმა, თუმცა სრულიად საქართველომ თუ საქართველოს ხელისუფლებამ? ჩემი აზრით, ამ უკანასკნელმა, ვინაიდან ქვეყანას სახეიმი არაფერი აქვს. ზემოთ მას არის, ხალხს რომ ეხეილება და მიუხედავად რთული ეკონომიკური ვითარებისა, იმედის ნაპერწკალი უნათებს სულს. სამწუხაროდ, ასეთს ნამდვილად არ აქვს ადგილი. თუ კრიტიკულად განვიხილავთ ჩვენს ყოფას – არც ხვალისდელი დღეა სიკეთის მომასწავლებელი. სიკეთე, გარჯით, ხელისუფლების პროფესიონალიზმითა და გონიერებით მოიპოვება და არა ღოზუნგური განცხადებით, გაუმართლებელი თავდაჯერებულობით, ეგზოტ და მამასხიათებით „ოცნების“ ხელისუფლებისთვის.

დამოუკიდებლად არსებობის დაწყებიდან დღემდე ვერც ერთმა ხელისუფლებამ ვერ მოახერხა ხალხის ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება, ქვეყნის ნამდვილი დამოუკიდებლობის მოპოვება და აქედან გამომდინარე თავისუფლება. დამოუკიდებლობის თვალსაზრისით, დაახლოებით იგივე ვითარებაა, რასაც 1991 წლის დეკემბრამდე ჰქონდა ადგილი – სსრკ-ს პირველმა და უკანასკნელმა პრეზიდენტმა გორბაჩოვმა, სატელევიზიო გამოსვლაში რომ საბჭოთა რესპუბლიკებს გზა დაულოცა დამოუკიდებლად არსებობაში.

მანამდე გამსახურდას ხელისუფლებამ მიიღო დამოუკიდებლობის აქტი და ამასთანავე, ვითომ დამოუკიდებლობა. მაგრამ ვერცინ დამარწმუნებს, რომ კრემლის სხვაგვარი, საწინააღმდეგო მიზნების შემთხვევაში, რომელიმე საბჭოთა რესპუბლიკა, მათ შორის ბალტიისპირეთის, ასე იოლად ეღიბებოდა საბჭოთა კავშირიდან გასვლა.

საბჭოთა კავშირის დაშლა დიდი გეოპოლიტიკური თამაში იყო – ლიბერალი საბჭოთა კომუნისტების მხრიდან წამოწყებული „აპერესტროიკა“, „გლასნოსტი“, გორბაჩოვისეული სხვა მოწოდებები და საკულური ცხოვრებისა და ღირებულებებისადმი ლოიალური დამოკიდებულების ამსახველი იყო, ამასთანავე თვალთმაქცობა საკუთარი ქვეყნისა და ხალხის წინაშე, რომელმაც 1991 წლის დეკემბრამდე ჩატარებული რეფერენდუმით დაადასტურა საბჭოთა კავშირის შენარჩუნების მტკიცე სურვილი.

რა გაეწოდა, მოხდა ის, რაც მოხდა, თუმცა გაცილებით უმჯობესი იყო ჩინეთისთვის მიბაძვა და მთავარი აქცენტი არა პოლიტიკურ ლაქლაქზე გადატანა – ზოგმა დემოკრატიად რომ აღიქვა, არამედ ჩავარდნილი ეკონომიკის ამოქმედა, საბჭოთა კავშირიდან გასვლის შესაბამისი მექანიზმის შექმნა, გარკვეული ვადის დანიშვნა – 3-5 წელი, უმტკივნეულო გაყრისთვის. სამწუხაროდ, ამას ადგილი არ ჰქონია და ნანატრი დამოუკიდებლობა ისე დაგვაცხრა თავს, როგორც აგვაგებულ ველ-მინდორს შავი, სეტყვის მომასწავლებელი დრუბელი.

საქართველოს ხელისუფლება – დამოუკიდებლად არსებობას დახარბებული, უმად წვეტს თითქმის ყველა ეკონომიკურ-საფინანსო კავშირებს ყოფილ მშობთან და თავის გადასარჩენად დასავლეთისკენ – თურქეთის სახით, მიექანება. გულუბრყვილო ხელისუფალი, მათ შორის „გამოცდილ“ შეგარდნაძესაც, ჰგონია, რომ დამოუკიდებელი და ევროპა-ამერიკისკენ 180 გრადუსით შებრუნებული საქართველო, დასავლეთისთვის ჩასახუტებელი ქვეყანა იქნება. ის, ანუ დასავლეთი გვაჭმევს, გვახმევს, მოგვეფერება, დაფასებს ქართულ კულტურას, ისტორიას და „დემოკრატის წილ-ხვედრობას“, მილიონობით დოლარით ხელს გავემართავს.

მასინ სხვა წარმოდგენა გვქონდა ამერიკა-ევროპაზე, რაც დღესაც შემორჩენილია ახალგაზრდებსა და გონდაკარგულ ზოგიერთ არახალგაზრდას შორის. საქართველოს პოლიტიკას, მათ შორის „გამოცდილ“ შეგარდნაძესაც ეგონა, რომ ნატო თვით შემოგვთავაზებდა გაწევრებას – უმად, დაუყოვნებლივ, ოღონდ ჩვენ ფიცს დაგვედო – შორს რუსეთიდან და ამ ფიცის დასამტკიცებლად გველანძა გუშინდელი „დიდი მძა“ – დამსახურებულად თუ დაუმსახურებლად.

ყოველივე აღნიშნულიდან რაც შემოგვრჩა, რუსეთის გინებაა. ამ საქმეში ისე გავიწაფეთ, ტოლს არ ვუდებთ უკრაინას. საქართველო ისევ დასავლეთისკენ მიდის, ხელისუფალთა უხვი დაპირებებით, ბრტყელ-ბრტყელი ღოზუნგებით, ლაპარაკით და როგორც ვატყობ, ასეც ვაგრძელებდა კარგა ხნის განმავლობაში.

„ჩვენ აუცილებლად მივადწევთ იმას, რომ საქართველო გახდება ევროპული ოჯახის წევრი და ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ეს მიზანი არის სწორედ ის, რისთვისაც ჩვენ ვდგამთ მნიშვნელოვან ნაბიჯებს“, – ამბობს საქართველოს პრემიერ-მინისტრი კვირიკაშვილი.

მთავრობის სხვა წევრები თავხედურად უმტკიცებენ საზოგადოებას, რომ რასაც ისინი აკეთებენ უადრესად მნიშვნელოვანი და წარმატების მომტანი. ოფიციალურ აზრს მხარის დაჭერა სჭირდება ექსპერტების, საზოგადოების მხრიდან – აი, ასეთი: „**პუტინის რუსეთის სისტემური სისუსტე, როგორც ჩანს, იმდენად მყარი მოცემულობაა, დღეს ქართული პოლიტიკის მხრიდან ნამდვილი სიგეჟე იქნებოდა ისტორიული განვითარების პარადიგმის შეცვლა და ისევ რუსულ ორბიტაზე დაბრუნება**“ (დავით ავალიშვილი).

მნელა ამ პირის დარწმუნება, რომ დამოუკიდებლად ცხოვრება სულაც არ ნიშნავს რუსეთის, აშშ-ს, ევროკავშირის ორბიტაზე ყოფნას. დამოუკიდებლობა – ყველას აზრის გათვალისწინებას ნიშნავს და შესაბამისი დასკვნების გამოტანას – ისეთის, საკუთარ ქვეყანას რომ არ დაამცირებს, ისე როგორც ეს არის ალბეკილი თეთრი სახლის ოფალურ კაბინეტში გათვალისწინებული ფორტოსურათზე. ოღონდ საქართველოს ხელისუფლებამ რამე დადებითი გააკეთოს ქვეყნისთვის და არ დავექმებ – კვირიკაშვილი ტრამპის მაგიდასთან დასჯილ მოწვევასთან იდგება თუ გამარჯვებული რაინდით.

არავინ იცის ტრამპისა და კონგრესის გადაწყვეტილება ყოფილ ავტონომიებთან დაკავშირებით რომდენად შესრულდება. დასჯის თუ არა ტრამპი ფინანსურად იმ სახელმწიფოს, ვინც საქართველოს ყოფილი ავტონომიების დამოუკიდებლობას აღიარებს?

ერთი წლის განმავლობაში ვაკვირდებით ტრამპს, მისი ჭკუა-გონების სლალომურობას, რაც სულაც არ გვისახავს იმის იმედს, რომ დღევანდელ ნათქვამს, ხვალ არ გადათქვამს. წინასწარწევნო პერიოდში გაკეთებული განცხადებები, რომ სულ სხვა შინაარსისაა, ვიდრე დღევანდელი, მტკიცება არ სჭირდება. მხოლოდ ერთშია ტრამპი თანმიმდევრული – მომჭირნებოაში.

წინასწარწევნო კამპანიის დროს ის ამბობდა, რომ დახმარებას შეუმცირებდა საზღვარგარეთის ქვეყნებს, განსაკუთრებით ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებს. მომავალი წლის საბიუჯეტო კანონ-პროექტის მიხედვით საქართველო – ნაცვლად არსებული 80,605 მილიონი დოლარისა – 34,1 მილიონ დოლარს მიიღებს; სომხეთი – ნაცვლად 20,367 მილიონისა – 6,8 მილიონს; აზერბაიჯანი – 10,2 მილიონისა, 1 მილიონს. სხვა ქვეყნებს არ ჩამოეთვლი. რას ნიშნავს ეს, თუ არა პოსტსაბჭოთა სივრცისადმი ზედპირულ დამოკიდებულებას?

წინასწარწევნო პერიოდში ტრამპი აცხადებდა, რომ ამერიკას არაფერი ესაქმება უკრაინაში, სხვა ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებში, ხოლო ბალტიისპირა ქვეყნებზე ის აცხადებდა, რომ ავანტიურისტები არიან და მათ შეუძლიათ ამერიკა-რუსეთის სამხედრო დაპირისპირების გამოწვევა.

წინასწარწევნო განცხადებების გაგრძელებად უნდა ჩავთვალოთ ტრამპის დებიუტი ნატოს ახალ შტაბ-ბინაში – ბრიუსელში. იქ შეკრებილი ნატოს წევრი სახელმწიფოები დიდის იმედით ელოდნენ ტრამპის დამოკიდებულებას ნატოს წესდების მე-5 პუნქტისადმი – ყველა ერთი-სადმი, ერთი ყველასთვის. ამერიკის პრეზიდენტ სიტყვაც არ დაუძრავს ნატოს წევრი ქვეყნის წინააღმდეგ, არაწევრი ქვეყნების მხრიდან თავდასხმის შემთხვევაში დაცავს თუ არა ამერიკა მათ.

არადა, რა გულის ფანცქალით ელოდნენ ახალი ბატონის დამოკიდებულებას ამ

პუნქტისადმი. განსაკუთრებული მოლოდინი ჰქონდათ ბალტიისპირა ქვეყნებს და პოლონეთს – აშკარად ანტირუსულად განწყობილებს. ტრამპმა თავი შეიკავა. აი, რაც შეეხება საწევროების გადახდას – ტრამპი იყო მკაცრი. მან მოუწოდა ყველას გადაიხადონ საწევრო – ეროვნული შემოსავლის 2%. 28 წევრიდან 23 არ იხდის, საკუთარი თავდაცვისთვის, რაც ამერიკელი გადასახადების გადამხდელის აბუნად ადგება – თქვა მან. აშშ-ი იხდის ნატოს ხარჯების 70%. 23 ქვეყანა, მათ შორის გერმანია, თავს არიდებს გადახდას.

წინასწარწევნო გამოსვლებში ტრამპი ამბობდა – თუ არ გადაიხდიან, აშშ-ი დატოვებს ნატოს. რა იქნება არ გადახდის შემთხვევაში, მომავალი ვეინვენებს.

ტრამპმა მოითხოვა ნატოს ჩართვა ტერორიზმთან ბრძოლაში, რაც ამ უზარმაზარი ორგანიზაციისთვის შეუძლებელია. ნატო – საბჭოთა კავშირის საწინააღმდეგოდ იყო შექმნილი. მისი მრავალწლიანი მოქმედება სხვაგვარ პრინციპებს ექვემდებარება. ტერორიზმთან ბრძოლა სულ სხვა ცოდნას მოითხოვს, რაც ამ ეტაპზე ნატოსთვის განუხორციელებელია. გარდა ამისა ტერორიზმთან ბრძოლა მსხვერპლსაც მოითხოვს – ავღანეთში, ერაყში, სირიაში ანუ სამხედრო ოპერაციებში მონაწილეობას.

ბრიუსელი ფეხს ითრევს და არ სურს ამ საქმეში ჩართვა, ვინაიდან ვერც ერთი ნატოს წევრი ქვეყნის ხელისუფლება ვერ შეძლებს საკუთარი თავის დაცვას შინ აკორებული კრიტიკიდან – თუნდაც ერთი სამხედრო მოსამსახურის დაღუპვიდან გამომდინარე. საქართველო და მისი ჯანი, ამიტომაცაა ნატოს შტაბ-ბინის მხრიდან ესოდენ საქმეარი სიტყვები საქართველოს მიმართ.

ნატოს სამიტი – უფრო საპატარძლოს ნახვას წააგავდა, ვიდრე საქმიან შეხვედრას, უფრო სწორად – ბოსის მიერ ხელქვეითებთან გასაუბრებას და იმის ხაზგასმას, თუ ვინ არის ოჯახში უფროსი. საცოდავ შთაბეჭდილებას ტოვებდა 28 „დამოუკიდებელი“ ქვეყნის მეთაურის ბოსის თვალში ციციანი.

ბრიუსელის სამიტმა და სიცილიის „დიდი შეიდეულის“ შეხვედრამ დაგვანახა, რომ აშშ-ი არის სუპერსახელმწიფო, მთის მწვერვალზე ასული, ხოლო დანარჩენი ქვეყნები სადღაც ქვევით არიან – მწვერვალზე მყოფთან მონურ მორჩილებაში. ამ რეალობას ვერაფრით ვუწოდებ თანაფარდობას, დემოკრატიას, თუნდაც თავისუფლებას. ექნებათ იმდენი „თანაფარდობა“, რამდენსაც აშშ-ი ისურვებს, თუ არ ისურვებ, არც არაფერი ექნებათ.

აი, ასეთი „დემოკრატიისკენ“ მიისწრაფვის საქართველოს ხელისუფლება – მონკენებით, ზედაპირულის, ტყუილი დემოკრატიისა და კეთილდღეობისკენ. ასეთ „დემოკრატიას“ ესაჭიროება სახალხო ზემოქმეტი, ისეთი, როგორიც „ოცნების“ ხელისუფლებამ ჩაატარა 26 მაისს, ისეთი, რომელსაც სააკაშვილი ატარებდა, მანამდე კი შეგარდნაძე – დიდი ფულის ხარჯვით, ვიღაც ხელმრუდეთათვის ხელის გამართვით.

სტალინმა 1945 წლის ფაშიზმზე გამარჯვების პარადი ერთხელ ჩაატარა. მას შემდეგ ის, არავის გახსენებია. მხოლოდ ბრუნების დროს ადგა ეს ზემო. სტალინი მიიხედავდა, რომ ფაშიზმის შემოსევისგან დანგრეულ ათასობით ქალაქსა და სოფელს პარადით ვერ აღადგენდა. შრომა იყო საჭირო და თითოეული კაპიკის მიზნობრივი გამოყენება.

დღევანდელი საქართველო უდავოდ შორსაა „ზემოზისგან“. ხალხს შია, სწევრია, სანაგვეში იქექება – ასეთ დროს რა ახეიმებს. ზემო ხელისუფლებისთვის არის – აი, მათ უდავოდ ეხეიმებათ და რახან ასე სურთ, უმჯობესი იქნებოდა სახეიმი შეკრების რომელიმე სტადიონზე გამართვა, კონცერტის იქვე მოწყობა და არა 26 მაისამდე 4 დღით ადრე ქალაქის ცენტრალური მაგისტრალის გადაკეტვა, სცენის აღმართვა, მოელს ქალაქში ტრანსპორტის საცობების ხელეწიერი შექმნა.

კამელბ ჰიპაშვილი, პოლიტოლოგი

ჭოეზიის კუთხე მაი, სირცხვილო!

ქუთაისში, ქალაქის ცენტრში, სადაც ადრე სობორო იდგა და ღირსეული ქუთათურები განისვენებდნენ, წინაპართა ძეგლებზე „მაკდონალდი“ დააშენეს

არვის გვეგონა, ბედი ისე გამრუდებოდა,

რომ აქ როდესმე „მაკდონალდი“ დაბუდდებოდა.

ნახეთ, ამ ბინძურ მილიონებს რა შესძლებია,

რა სრა-სახლე წამოჭიმა მკვდართა ძეგლებიდან?

– ვინ შეგვერია, ჩვენს დიდ გვარში ვსვინ გვეყოლია? –

სიმწრის ოფლი სდის, ვეღარ ხუმრობს ვაჟა ჭყონია.

ჩემო ქალაქო, არც მე მინდა შეგრევილის გიცქირო;

ვაი, სირცხვილო, ქუთაისო, ვაი, სირცხვილო!

დადეშქელიანს მსურს ეღიბოს მკედრეთით ადღვამა,

გაგარინივით დაგვაგვიყვებს ყველა „მაკდონალდს“!

სათრეველები, ისევ სათრეველები რაპირები და ღაპირებები

ხელავთ ცამდე ამაღლებულ ამ პიონებს,

– რმისფერ შუქით გაბრწყინებულ ღამიონებს?

დაძინებას მანამდე არ აპირებენ,

ვიდრე დილა კარგად გაგვინაპირებდეს.

უკვე მჩხვლეტენ მზის სხივების რაპირები

და არ მჯერა აღარავის დაპირების!

პირბასამტეხლო

დაკლების ნაცვლად გაგვიზარდა გადასახადი,

ჰოდა, ნახვამდის, სამუდამოდ ჩვენგან ნახვამდის

და მომავალში სიტყვა სხვამაც რომ არ გატეხოს,

შენი ქონებით გაღიხადე პირგასამტეხლო!

საპარლამენტო ბიტარა

ორი სიმია ერთი გიტარის პარტიელიც და მაჟორიტარიც,

ოპონენტს მაინც გულზე ესობა უმრავლესობის უმრავლესობა.

მილიონების კეჭი

დაპირებებით და როშეთ, მოსული ცალი კალოშით,

დეპუტატებში მძრომელი რით გახდა მილიონერი?

რით და, ხალხმა ვერ აღაგმა, წუმზე და ლაფი გატობა

და თუმცა კაცად არ ვარგა, სხვა პეწს სძენს დეპუტატობა!

ორი უსტარი

ყარამან ყარამანო, ტლინკები ყარა მანო

და ასე ხის ნაპროკრუსტალი პოსტს ტოვებს მიხოს უსტარით.

* * *
ყიამყრალბობით ნიადაგ რომ დაჭენაბო იორღით, დედა და მამა გივარგა და შენ ვის გაეხარ, გორგი? **ალექსანდრე შინბელია**

ზურაბ კვარაცხელიას ბლოგი

ო, ღმერთო... ო, ზეციერო...

მიმართვა საქართველოს ხელისუფლება- მთავრობას!

ხელისუფალნო!
 მოარული ხმებით ამ ბოლო დროს ანარქიაში (და, არა ანაკლიაში!) კერძო მფლობელებისაგან დაჩქარებული ტემპით მიმდინარეობს მიწების შესყიდვა. იმავე მოარული ხმებით იქ აშენდება საპორტო ქალაქი და იქვე შავი ზღვის აკვატორიაში განთავსდება აშშ-ს საზღვაო ფლოტი. თუ ეს სიმართლეს შეესაბამება, მაშინ გამოდის, რომ თქვენი გაუგონარი მოლაპარაკებოები პოლიტიკის გამოისობით სულ უფრო რეალური ხდება სავალალო ალბათობა იმისა, რომ სამეგრელოს რეგიონი და საერთოდ საქართველო გადაიქცეს აურაცხელი ბირთვული ქობინების, ასევე წარმოუდგენლად დამანგრეველი ტექტონიკური იარაღის მფლობელი ზეხსავლემ-წიფოების დაპირისპირების პოლიგონად!.. ხელისუფალნო!

გიცხადებთ პროტესტს და კატეგორიულად მოვითხოვ, რომ ყოველივე ზემოთთქმულთან დაკავშირებით ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობა თქვენს მიერ სასწრაფოდ და ზუსტად იქნას ინფორმირებული!..

პიღეზ ერთხელ ახლო წარსულზე, აწმყოზე, მომავალზე და ბაღარჩინა-არბაღარჩინის დილემაზე...

რაც დრო გადის მით უფრო ვრწმუნდები, რომ ამ ქვეყანას ქართველ ე. წ. ლიბერალ-ტებზე და ულტრანაციონალისტებზე უფრო დიდი მტერი ნამდვილად არ ყავს! ესენი კოლხურ-იბერიული მენტალობისთვის უცხო, მიუღებელი უკიდურესობებით შეიძლება ითქვას, რომ ერთობლივად და მანაკალური დაუინებით დაღუპვისაკენ მიაქანებენ ქვეყანას! ნურავის ჰკონია, რომ მე ვაზივადებ... მიმოიხედეთ გარშემო, დააკვირდით და გაანალიზეთ პროცესები და აუცილებლად დაინახავთ, რომ ჩვენი მცირერიცხოვანი ერის უმრავლესობას ნამდვილად არ გააჩნია ზომიერების, ოქროს შუალედის, ოქროს კვეთის მნიშვნელობის და სასიცოცხლოდ აუცილებლობის განცდა! სამწუხაროდ, ჩვენი ერთი მოკლებულია სტრატეგიულად და ეროვნულ-სახელმწიფოებრივად აზროვნების ესოდენ საჭირო,

ესოდენ აუცილებელ უნარს! დიას, ჩვენი სტრატეგიულად და ეროვნულ-სახელმწიფოებრივად აზროვნების კუთხით შეიძლება ითქვას რომ არის ბურჭი! მართალია დიდია წნეხი! მართალია კორდონებს იქედან ტოტალური შემოტევა ეროვნულ-ტრადიციულ ფასეულობებზე! მართალია უაღრესად ძნელია გაუძლო გლობალიზმის ყოვლისწამდეკაც ცუნამს! მაგრამ, რაც უფრო მძლავრია ჩვენზე შემოტევა, მით უფრო ვალდებული ვართ მეტი ძალისხმევა გამოვაგვინოთ ვადარჩენისათვის! ვალდებული ვართ იმ ყოვლისწამდეკაც ცუნამს დამცავი ჯებირები დაუზუგვდროთ! თუ ასე არ მოვიქცევით – ნამდვილად არაა შორს ის დრო, როცა უკვე ჩვენზე როგორც წარსულში არსებულ ხალხზე ილაპარაკებენ! სანამ კიდევ არსებობს თუნდაც მიხერული შანსი – დიდი და პატარა კარგად უნდა დაფიქრდეს ამაზე! განსაკუთრებული მისია ამ თვალსაზრისით აქსირია საზოგადოებრივობის იმ ფენას, რომელსაც ინტელიგენცია ეწოდება! რასაკვირველია უდიდესი და უმნიშვნელოვანესია მართლმადიდებლური ეკლესიის როლი! სამწუხაროდ, ერთი და მეორეც ასე მგონია, რომ ერისა და ქვეყნის გადარჩენისათვის გარჯაში მაინცდამაინც დიდად როდი გამოიჩნევიან! უფრო მეტიც, ზვიად გამსახურდიას ეროვნული ხელისუფლების მიმართ მათმა სამარცხვინო და დანაშაულებრივმა დამოკიდებულებამ, ასევე, სხვადასხვა დროშიც და დღესაც გარკვეული პროცესების მიმართ ორივე ფენის არაადეკვატურმა პოზიციამ დიდწილად შეუწყო ხელი სამშობლოს გაპარტახებას! თუ ვინმეს ჩემი ეს სიტყვები სიმართლედ არ მოეჩვენება, ვურჩევ ასეთებს, რომ კარგად გაისვენონ 25-26 წლის წინ დაწვეული და განვითარებული პროცესები! სწორედ, იმ პერიოდში დაიწყო ქვეყნის გაპარტახება! სწორედ, იმ პერიოდში დაიწყო და დღემდე შეუქცევად ტენდენციად იქცა დენაციონალიზაცია, დეგრადაცია, დეზინტეგრაცია! ამ სავალალო მდგომარეობისათვის პასუხისმგებლობის დიდი წილი სწორედ ქართულმა მართლმადიდებლურმა ეკლესიამ და ქართულმა ინტელიგენციამ უნდა აიღონ საკუთარ თავზე! თუმცა, ახლა მეტს აღარ გავაგრძელებ ამაზე!..

მე თავიდან ე. წ. ლიბერალტებით და ულტრანაციონალისტებით დავიწყე... მსურს იმავე კონტექსტში გავაგრძელო და ვთქვა, რომ აუცილებელია დამდუგველი უკიდურესობებისაგან და სამარცხვინო ფობიებისაგან განეთავისუფლდეთ! ჩვენისთანა მცირერიცხოვანი ერს ნამდვილად არა აქვს

ეროვნული სიგიჟის თუ სიჭურჭის გამოვლინების უფლება! გეოპოლიტიკური და გეოსტრატეგიული რეალიების თვალსაზრისით ურთულეს ეპოქაში ვიმყოფებით, ასე რომ ხამს ვიყო უაღრესად საღად, გონივრულად, პრაგმატულად მოაზროვნენი და დამაშვრალნი! მაქსიმალურად უნდა შევეცადოთ საკუთარი იდენტობის დასაცავი გზების და საშუალებების მოძიებას! როცა არსებობს „ცუდისა და უარესის“ დილემა, – კეთილი უნდა ვინებოთ და გავისარჯოთ ისე, როგორც ეს უმჯობესია, ანუ ავირჩიოთ ჩვენთვის ნაკლები ბოროტება! აუცილებლად უნდა გავითვალისწინოთ ისტორიული გამოცდილებაც და ამ ეტაპზე პრიორიტეტად გავიხადოთ ერის ფიზიკურად და სულიერად კვდომის პროცესის შეჩერება! უნდა აღიკვეთოს ჩვენი სამშობლოს შემდგომი დეზინტეგრაციის ტენდენცია! უახლოეს მეზობლებთან და განსაკუთრებით ჩრდილოურ ზეხსავლემ-წიფოსთან დაგვიყაროთ ისეთი ურთიერთობა, რომელიც ჩვენი ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი მომავლისათვის იქნება სასიცოცხლოდ უმნიშვნელოვანესი და სასარგებლო! ერთხელ და სამუდამოდ თავიდან მოვიშოროთ ბოდიეთი აზრები, რომ მოსკოვთან კეთილმეზობლური ურთიერთობის დამყარების გარეშე თითქოს შესაძლებელი იყოს სამშობლოს გაერთიანება! სამშობლოს გამთლიანების შანსი მხოლოდ იმ შემთხვევაში დარჩება, თუ იმავე მოსკოვთან ურთიერთობის პარამეტრების, ურთიერთშეთანხმების, ურთიერთინტერესების დაბალანსებით მოგვარდება ურთიერთობა! ეს ორივე ქვეყნისთვის არის საჭირო, მაგრამ უნდა გვესმოდეს, უნდა შევიგნოთ, რომ ეს უწინარესად მაინც ჩვენთვისაა აუცილებელი და საშური! ნებისმიერ დროში თუ სიტუაციაში ჩვენ უნდა მოვიქცეთ ჩვენი სამშობლოს სტრატეგიული ინტერესების გათვალისწინებით, მაგრამ ისიც უნდა ვიცოდეთ, რომ სასურველ შედეგს მხოლოდ იმ შემთხვევაში მივაღწევთ, თუ შევძლებთ გონივრულად და გარკვეულწილად სხვისი ინტერესების გათვალისწინებასაც! აი, ასეა და თუ მავანთ ამგვარი რიტორიკა მიუღებლად მოეჩვენებათ, რა გავწყობა, ჩემი სიტყვების სიმართლეში დარწმუნებისთვის მათ დიდხანს არც მოუწევთ ლოდინი! აი, უბედურება ისიცაა, რომ ეს ორივე დრო ჩვენზე ნამდვილად არ მუშაობს!..

ახე რომ, უფალმა ყველას გაგვინათოს გონება და შეგვეწიოს მამულის გადარჩენისათვის ჩვენსავე ძალისხმევაში!..

თაში ნამდა, კურცხას კოლხ-იბერევი! კურცხას!..

ამ ფეის-სივრცეში ამგვარ რამეს წავაწყდი:
 „საქართველოში ვის ვიზიტს ისურვებდით, ტრამპის თუ პუტინის“-ო – ეკითხება ერთი „ფრენდი“ „საფრენდოს“... „რად უნდა ამას კითხვა, რასაკვირველია ტრამპის“-ო – პასუხონენ „ბედნიერი“ ქართველები... ჰოდა, მეც ვფიქრობ, რომ ათასგზის და ასიათასგზის მართალი ვარ, როცა დაუინებულად ვკვადავებ, რომ ჩვენი ერთი სტრატეგიულად და ეროვნულ-სახელმწიფოებრივად აზროვნების თვალსაზრისით არის ბურჭი! დიას, ასეა ეს! ბერწი! ბერწი! არადა, ღმერთო ჩემო, რა დიდი ჭკუა უნდა ახლა ამას, რომ ვიცოდეთ: ჩამოვა ის ტრამპი და ბუშივიტ „შალახოს“ წაცეკვებს... მერე შეიძლება გოგირდის აბანოსაც ეწვიოს... მერე ისიც შეიძლება რომელიმე სამოდელო სახლის ღამაზმანებიც გააბედნიეროს თავისი ყურადღებით... და, პრინციპში მორჩა! ამით მორჩება მისი ჯორჯიული ვოიაჟი!.. აი, კრემლის ბინადარის ვიზიტი კი, ღმერთმა ჰქნას და მართლაც გახდეს შესაძლებელი ჩვენს სამშობლოში! ნუთუ ძნელია მივხედეთ იმას, რომ საქართველოს გამთლიანების გასაღები თეთრ სახლში კი არა კრემლის უმთავრეს კაბინეტშია ბოლოსდაბოლოს! რატომ, რატომ, რატომ არ შეუძლია ქართველ ადამიანს არსებული რეალიების ადეკვატურად გააზრება – ეს ნამდვილად არის გამოაზრებელი! თქვენ ოჯახსაშენებულგებო! ხომ უნდა მოტივინოთ, რომ ვლადიმერ პუტინის საქართველოში ჩამოსვლას ლოგიკურად და შეუქცევად მოჰყვება ქვეყნის გამთლიანების პროცესის დაწყება! როგორ ვერ უნდა მიხედეთ იმას, რომ ჩრდილოელი პრეზიდენტის თბილისში ვიზიტი ფაქტიურად ნიშნავს რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის მოგვარების უდიდეს ალბათობას და შესაბამისად საქართველოს ეროვნული სახელმწიფოებრიობის გადარჩენასაც!..

ო, ღმერთო... ო, ზეციერო... გაუნათე, გაუნათე ამ ვიფრაცეებს გონება...
 ნუ გაგვიწიავ, შეგვიწიავლე, შეგვიწიავლე უფალო...

ზურაბ კვარაცხელია, ზუგდიდი

ღვინილთა ფართომასშტაბიანი შიკრიბა 15-წლიანი პაუზის შემდეგ და იბნორიკიბული სხელებივო უნა

რამდენიმე დღის წინ ზუგდიდში ენგურქადალდკომბინატის კულტურის სასახლის წინ – მოედანზე აფხაზეთიდან ღვინილები შეიკრიბნენ. ამდენი ერთად შეკრებილი (დაახლოებით 1500 ადამიანი) ღვინილი 15 წელია არავის უნახავს. ამ შეკრების გარშემო მრავალი მითქმა-მოთქმა გაისმოდა მაგრამ მთავარი ის იყო, რომ ღვინილებმა დიდი ხნის გასვლის შემდეგ პირველად გაახმოვანეს თავიანთი სოციალურ-ეკონომიკური და პოლიტიკური მოთხოვნები. ეს შეკრება არამც და არამც არ იყო მიმართული ხელისუფლების წინააღმდეგ, ამიტომაც დაგეგმილი იყო აფხაზეთის მთავრობის თავმჯდომარის და მთავრობის წევრების დასწრებაც, თუმცა ბოლო მომენტში მათ რატომღაც თავი შეიკავეს შეკრებაზე დასწრებისაგან.

ამ შეკრებაზე აღინიშნა რომ ამჟამად არსებული „სტატუს კვოს“ პირობებში უნდა გაუმჯობესდეს ღვინილთა სოციალურ-ეკონომიკური პირობები და პოლიტიკური უფლებები. ღვინილებს აღუდგეთ უფლება მონაწილეობა მიიღონ საქართველოსა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლებების ფორმირებებში.

შეიქმნა აფხაზეთის საზოგადოებრივი დარბაზი რომელიც იქნება შუამავალი როგორც ღვინილებსა და ხელისუფლებას შორის ანუ ღვინილთა მოთხოვნების მიმტანი ხელისუფლებამდე.

შეკრებაზე გამოითქვა უკმაყოფილება იმის გამო, რომ ოკუპირებულ აფხაზეთში იკრძალება ქართული ენა, სკოლებში სწავლება მხოლოდ რუსულ ენაზე მიმდინარეობს. ამასთან დაკავშირებით უნდა აღინიშნოს რომ ქართული ენა, შეიძლება ითქვას, უარყოფილია არა მარტო ოკუპირებულ, არამედ საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე. აბა დააკვირდით შენობების ფასადებზე გაკრულ აბრებს, ე.წ. ბანერებს, რეკლამებს და ა.შ. მათზე უპირატესობა ქართულთან შედარებით ენიჭება ინგლისურ ენას, უფრო მეტიც ქართული წარწერა ბევრგან საერთოდ არ არის. ამაზე ამბობდა რამდენიმე წლის წინ დაწერილ თავის ერთ-ერთ ლექსში გამოჩენილი ქართველი პოეტი მუხრან მაჭავარიანი „სურთ იმნაირად საქართველო აქციონ ქვეყნად, ქართული, სადაც ძლივს ორდობს იქნება ენა“.

თუ ჩვენ გვინდა აფხაზეთისა და აფხაზეთის შემოერთება და შემორიგება უნდა გავითვალ-

ჭიჭიქო ბაბრატის ძე ბარამია 85 წლისაა

ბატონი ჭიჭიქო ბარამია ძირძველი ოჩამჩირელია. ის დაიბადა 1932 წლის 29 ივნისს ქალაქ ოჩამჩირეში. 1951 წელს წარჩინებით დაამთავრა ოჩამჩირეს მეორე საშუალო რუსული სკოლა. იმავე წელს ჩაირიცხა სარატოვის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სამშენებლო ფაკულტეტზე, რომელიც დაამთავრა 1957 წელს. იმავე წელს ინსტიტუტის დამთავრებისთანავე ის მუშაობას იწყებს საკაპშრო მნიშვნელობის სამშენებლო ორგანიზაცია „ტყვარჩელ-ქვანახშირში“. 1959 წელს ჭიჭიქო ბარამია სამუშაოდ გადაეცო ქალაქ გავრასში, სადაც ტრესტ „ქართული ქვანახშირის“ თანამშრომლობისათვის ამთავრებს სანატორიუმის მშენებლობას. 1961 წელს ის უბრუნდება თავის მშობლიურ და საყვარელ ოჩამჩირეს, სადაც მუშაობას იწყებს სარემონტო-სამშენებლო ორგანიზაციაში მთავარი ინჟინრის თანამდებობაზე. 1961 წელს ჭიჭიქო ბარამია გადაყვანილი იქნა ქალაქ ოჩამჩირის მთავარი არქიტექტორის თანამდებობაზე. 1963 წელს ის დაინიშნა უმომეს მდგომარეობაში მეოფ „საქკოლხმშენის“ ორგანიზაციის ხელმძღვანელად. აღსანიშნავია, რომ ორგანიზაცია ორ-სამ წელიწადში უკვე მოწინავე პოზიციებს იკავებს მთელი საქართველოს მასშტაბით და ეს უდაოდ იყო ბატონი ჭიჭიქო ბარამიას დიდი დამსახურება. წლების შემდეგ, 1980 წელს ჭიჭიქო ბარამია სამუშაოდ გადაეცოთ ოჩამჩირის აღმასკომის თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ მშენებლობის დარგში. ამავდროულად ის მუშაობს ქალაქისა და რაიონის მთავარი არქიტექტორის თანამდებობაზე. ამ უკანასკნელ თანამდებობაზე ის რჩება 1993 წლამდე, ანუ ღვინილობამდე. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ჭიჭიქო ბაბრატის ძე ბარამიას დიდი დავალი მიუძღვის ქალაქ ოჩამჩირის, ოჩამჩირის რაიონის და საერთოდ აფხაზეთის აღორძინებაში.

ბატონი ჭიჭიქო ზუგდიდშიც განაგრძობს აქტიურ საზოგადოებრივ საქმიანობას და ოჩამჩირელ ღვინილთა მიერ საერთო კრებაზე მას ირჩევენ საზოგადოება „ოჩამჩირის“ თავმჯდომარედ. ხუთი წლის მუშაობის შემდეგ ის გადის დამსახურებულ პენსიაზე.

2017 წლის 6 მაისს ქალაქ თბილისში გაიმართა ყოველთა ოჩამჩირელთა შეკრება, სადაც 85 წლის იუბილეთთან დაკავშირებით და დამსახურებისათვის ბატონი ჭიჭიქო ბაბრატის ძე ბარამია აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს მიერ დაჯილდოვდა საპატიო სიკვლით.

ბატონმა ჭიჭიქომ თავის დროზე შექმნა მშვენიერი ოჯახი. მისი მეუღლე, აწვარდაცვლილი ქალბატონი ლეილა იპოლიტეს ასული ჯოჯუა მრავალი წლის მანძილზე გახლდათ ოჩამჩირის ინფექციური საავადმყოფოს მთავარი ექიმი. ყავს ორი შვილი. ვულოცავთ!

ლადო ძირია, ზუგდიდი

გიორგი ჭალადიელი — 170

ამ დღეებში გიორგი ჭალადიელის მშობლიურ სოფელში ჩატარდა პოეტის იუბილე მისი დაბადებიდან 170 წლისადმი მიძღვნილი. რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს სამეგრელოსა და სენაკის რაიონის კულტურის, საზოგადოებისა და მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლებმა.

იაკობ გოგებაშვილმა 1876 წელს ენციკლოპედიური ხასიათის წიგნში „ბუნების კარი“ შეიტანა გიორგი ჭალადიელის ლექსი „დედის დარიგება“:

მახსოვს, პირველად სასწავლებელში, წასაყვანად რომ მომამზადეს, მაშინ ანბანი მე მომცეს ხელში და შორსა გზასა მე გამამგზავრეს.

ეს იყო შემოკლებული ვარიანტი გიორგი ჭალადიელის ლექსისა „მოგონება“, რომელიც 1869 წელს გამოქვეყნდა გაზეთ „დროებაში“ და იქედან იმავე წელს გადაიბეჭდა „სასოფლო გაზეთში“.

ამ ლექსმა სახელი გაუთქვა გიორგი ჭალადიელს. იგი აღიარეს როგორც შედევრი დიდაქტიკური პოეზიისა. მართალია, ლექსი, ერთი შეხედვით, სწავლისაკენ მოწოდებაა, მაგრამ მხოლოდ დიდაქტიკას არ განუპირობებია მისი პოპულარობა (იგი დღემდე ისწავლება სკოლებში). ლექსში გამოიხატა არა მარტო სწრაფვა განათლებულობისაკენ, არამედ სწრაფვა ეროვნულ ნიადაგზე დაყრდნობით სულიერი განახლებისა. გამოიხატა უშუალოდ, ყველასთვის მისაწვდომად, სადად.

ასევე პოპულარულია გიორგი ჭალადიელის ლექსი „ფაცხა“, რომელიც პირველად 1870 წელს დაიბეჭდა გაზეთ „დროებაში“ და მაშინვე მიეცა გზა, სიმღერად

იქცა. მას მოყვა არა ერთი ქმნილება, „ციცინათელა“, „ჩემს ანას“ და სხვა, რომელმაც იგი აქცია სახელოვან შემოქმედად

გიორგი ქონაქიძე (ჭალადიელი) დაიბადა 1847 წლის 27 ივნისს. მამა მაქსიმე ქონაქიძე სამეგრელოს გავლენიანი თავადი იყო. სოფელ ჭალადიელის მემამულე. იგი დადიანის კარზე საკმაო პატივით სარგებლობდა, გამოირჩეოდა განიერებით, ფრანგული ენის ცოდნითა და საზრიანობით. სწორედ ამიტომ სამეგრელოს მთავარმა დავით დადიანმა თბილისს მიავლინა საკუთარ წარმომადგენლად და სერიოზულ საქმეებს ანდობდა.

მაქსიმე ქონაქიძე მარტვილის მდივანბეგი იყო, შემდეგ სენაკის მაზრის კომისარი, საბოლოოდ სოფელ ჭალადიდს დაუბრუნდა და ხე-ტყის წარმოებას მიჰყო ხელი.

გიორგი წარმოსადეკი, მარჯვე და სიცოცხლით სავსე კარგი მოსიძღვრე ყოფილა. პუერები ბურთაობა.

გავლენიანმა მამამ ინდომა შეიღისთვის თბილისში მიეცა განათლება, მაგრამ მაშინ სამეგრელოდან დედაქალაქში, და საერთოდ სხვაგან, ცოდნის მისაღებად წასვლა, დადიანის კარის ნებართვის გარეშე, შეუძლებელი იყო. ცნობილია მხოლოდ რამდენიმე პირი, ვისაც ერგო ამ მხრივ მთავრის წყალობა. გიორგის მამამ შეძლო ნებართვის მიღება, საბუთებიც გაიგზავნა დედაქალაქში, მაგრამ იქიდან ნებართვა აღარ მოვიდა. გადაწყდა, გიორგი ქუთაისის „კეთილშობილთა პანსიონატში“ მიებარებინათ. იქ სწავლა რუსულ ენაზე მიმდინარეობდა. ალბათ ამიტომაც დედს ათქმევინებს პოეტი: „მაგრამ ამას ვთხოვ ყველაზე უფრო, არ დაივიწყო სამშობლო ენა“.

1870 წელს, როცა გიორგი ჭალადიელი პეტერბურგს გაემგზავრა იმ მიზნით, რომ საინჟინრო განათლება მიეღო, უკვე ცნობილი პოეტი იყო. სამწუხაროდ, სურვილის საწინააღმდეგოდ, დაბადების მოწმობის უქონლობის გამო საინჟინრო ინსტიტუტში საბუთები არ მიიღეს და იგი სამხედრო სასწავლებლის მოსწავლე ხდება.

პოეზიაში კი თავიდან ბედი სწყალობდა. იონა მეუნარგია იგონებს „თბილისის სემინარიაში არავინ იყო მოსწავლე, ზეპირად არ სცოდნოდა ჭალადიელის ლექსი „ქალაქელი ბიჭი ვარ, საყვარელი მეცა მყავს“.

პროფ. ალექსანდრე ხახანაშვილი წერს „გ. ჭალადიელის დებიუტი იშვიათი წარ-

მატებით ჩატარდა, მასში ხედავდნენ ი. ჭავჭავაძისა და აკ. წერეთლის ღირსეულ მემკვიდრეს“.

მერე კი პოეტი აღმოჩნდა სამშობლოდან შორს, უცხო ადამიანთა გარემოცვაში. თუმცა ისევ წერდა. შექმნა არ ერთი მშვენიერი ლექსი, „საზარდული“, „სიმღერა გარდახვეწილისა“, „დიდა ფინლანდიაში“, „კურძის კრეფა“, „მოლაღური გალიაში“, „გორდის მთაზე“, „კუძღენი ჩემს იანგულას“ და სხვანი. მაგრამ აქტიური შემოქმედებისათვის ვერ მოიცალა, მით უფრო, რომ 1873 წელს მიიღო პოდპორუჩიკის წოდება და ჩაება სამხედრო სამსახურში, რაც დიდ ენერჯიასა და შრომას მოითხოვდა.

პეტერბურგიდან დროდადრო თბილისსა და ქუთაისში „ცივი-ცივი“ ამბებს აწვდიდა ჟურნალ-გაზეთებს. იგი სხვა ცას ვერ ეთვისებოდა, სხვა მიწას ვერ ევერებოდა. სამსახურებრივ საქმიანობაში აქტიურად ჩაბმულს ოცნებების ფრთების შესხმის საშუალება აღარ ჰქონდა, მისი მუხა დუმდა.

თმის დამავერების შემდეგ კვლავ აწინაურებენ და 1878-87 წლების განმავლობაში გიორგი ქონაქიძე უკვე პოდპოლკოვნიკის სამხედრო ჩინოსანი ხდება, 1891 წელს კი პოლკოვნიკი. ზედისუფლებს წმინდა ანას მცირე და ვლადიმერის მცირე ხარისხის ორდენებს.

ცხადია, პოეზიისათვის ვერა და ვერ იცვლის, რის გამოც დიდი მგოსანი აკაკი წერეთელი ამბობს: „ჭალადიელმა თავისი ნიჭი ზარბაზნების კვამლში გაახვია“.

სამშობლოდან მოწვევტილს და მოუცვლელს მამულზე, თანამომეებზე, მათ ჭირ-ვარამზე ფიქრი არასდროს განუვლია. მისი აზრები და სურვილები კანტიკუნტად დაწერილმა ლექსებმა და არქივებში დაცულმა ბარათებმა შემოგვინახეს. იგი თავის თავს გადახვეწილსა და მამულისათვის დაკარგულს უწოდებს:

1887 წელს გიორგი ჭალადიელი ჩამოღის საქართველოში. ათზე მეტი წლის შემდეგ ჩამოსვლის მიზეზი გახდა თედო სახოკიას მოწვევა, ლექსთა კრებულის გამოცემასთან დაკავშირებით. მშობლიურ ჭალადიელში მისული წერს რამდენიმე საინტერესო ლექსს, მათ შორის „ციცი-ნათელა“, „ალბომში“, „საოჯახო ფიქრები“. სადაც იგი გამოთქვამს რწმენას, რომ უფალი უშველის და სულიერ ტანჯვას განუქარავებს.

სამწუხაროდ, კრებული 1913 წლამდე არ დასტამბულა. გამოიცა იგი შეიღის, ბორისისა და გიორგის ძმის, ალექსანდრეს

ხელშეწყობით. წიგნი შეადგინა და წინასიტყვაობა დაურთო იონა მეუნარგიამ.

1887 წელს რუსეთს კი გაემგზავრა პოეტი, მაგრამ ისევ საქართველოზე ფიქრობდა.

აბა, მთავარე, ჩემო მთავარე, გაანათე ჩემი მხარე,

მტრისა გულის მოსაკლავად საქართველო შეიყვარე! – ასე ამბობს ერთ ლექსში.

გიორგი ჭალადიელი ბოლომდე პოეტი დარჩა. არ ცდებოდნენ, რომ მას თერგდალეულთა გვერდით ახსენებდნენ.

ლექსების გარდა მგოსანს დაწერილი აქვს პოემა „ლავერდი“ და „უბედურნი“, მცირე ზომის მოთხრობები, სცენები, დრამატული თხზულებები.

სამწუხაროდ 1898 წლის პირველ აპრილს იგი მინსკში მოულოდნელად გარდაიცვალა. 24 მაისს მისი ცხედარი ფოთის ჩამოსვენეს, ხოლო ორი დღის შემდეგ ჭალადიდის ეკლესიის ეზოში დაკრძალეს.

სამწუხარო ამბავი ქართველ საზოგადოებას „ცნობის ფურცელმა“, „ივერიაში“ და „კვამლა“ აუწყა.

შემთხვევითი არ იყო, ჩვენმა სახელოვანმა წინაპრებმა – ნ. ნიკოლაძემ, ნ. დადიანმა, დ. ერისთავმა, ი. ნაჭყვებიამ და სხვებმა – საქები სიტყვები მიუძღვნეს ჭალადიელს; ნიკო დადიანმა და დიმიტრი ერისთავმა ლექსებით ხოტბა შეასხეს საყვარელ პოეტს:

დაბადებიდან 150 წლისთავი. მე მერგო პატივი, საკუთარი ხარჯებით გამომეცა პოეტის პოეზიის „ჩვეული“. სენაკის აკ. ხორავას სახელობის სახელმწიფო თეატრში ჩავატარეთ იუბილესთან დაკავშირებული საღამო. იმავე დღეს ყვავილებით შევამკეთ ცენტრალურ პარკში არსებული პოეტის ძეგლი.

2014 წელს განათლების სამინისტროს წარუდგინე თხოვნა, სოფელ ჭალადიდში არსებულ საჯარო სკოლას მინიჭებოდა ღირსეული ქართველი პოეტის გიორგი ჭალადიელის სახელი. განათლების სამინისტრომ აღნიშნულ ინიციატივას მხარი დაუჭირა და 2014 წლის 15 ივლისს №86/წ. ბრძანებით სკოლას მიენიჭა გ. ჭალადიელის სახელი

პოეტისადმი მიძღვნილ საღამოზე ითქვა, რომ ჭალადიობა გახდება ყოველწლიური სახალხო ზეიმი რაც პოეტის დიდი პატივი და აღიარებაა.

ბორის დაშთიაია,
გ. ჭალადიელის საზოგადოების თავმჯდომარე

საგანგაშო სტატისტიკა: ქვეყანაში 800 000 ლაბაკია!

საქართველოში 800 ათასამდე ადამიანი ღატაკია. ეს ნიშნავს, რომ სახელმწიფოს სოციალური პოლიტიკა არ გააჩნია. სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემები დასტურებს, რომ ამ მხრივ სავალალო ტენდენცია მზარდია.

“საქსტატი” წინასწარი მონაცემების მიხედვით, მოსახლეობის 21,3% აბსოლუტური სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფია, რაც ქვეყნის მოსახლეობიდან 792 000 ადამიანს შეადგენს. როგორც გაზეთი „რეზონანსი“ წერს, სპეციალისტები მიიხევენ, რომ ეს მონაცემი საკმაოდ რეალური და იმავდროულად სამწუხაროა. ეს ხელისუფლებისათვის საგანგაშო სიგნალი უნდა იყოს.

წელს “საქსტატი” პირველად გამოაქვეყნებს სიღარიბის აბსოლუტური

მაჩვენებლის მონაცემებს. მეთოდოლოგია ეფუძნება მსოფლიო ბანკის მიერ შემუშავებულ “საბაზისო მოთხოვნილებების მეთოდს” და იგი გამოიყენება მსოფლიოს 100-ზე მეტ ქვეყანაში. საბაზისო მოთხოვნილებების მეთოდი ითვალისწინებს სიღარიბის ზღვარის განსაზღვრას შინამეურნეობების შემოსავლებისა და ხარჯების კვლევის მონაცემების საფუძველზე.

წინასწარი მონაცემებით, სიღარიბის აბსოლუტურ ზღვარს ქვემოთ მყოფი მოსახლეობის რაოდენობა გაზრდილია და 21,3% შეადგენს, შარშან ეს მაჩვენებელი 20,8%-ს შეადგენდა. გამოდის, რომ ქვეყანაში ამ მხრივ ვითარება უარესდება.

ეკონომიკური პოლიტიკის ექსპერტთა ცენტრის ხელმძღვანელი, სოსო არჩვაძე ამბობს, რომ ეკონომიკური ზრდის და ინვესტიციების შემოდინების ფონზე, როცა ქვეყნის მოსახლეობის მეხუთედზე მეტი ღატაკია, ეს შემოსავლები არასამართლიან გადაანაწილებაზე მიუთითებს.

“ქვეყანაში გაზრდილია ღარიბთა რაოდენობა. მიუხედავად იმისა, რომ ეს ჯდება სტატისტიკური 3-4 პროცენტის სხვაობის ფარგლებში, მაინც იკვეთება არასახარბიელო სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა. სამწუხაროდ, არასასურველი ტენდენცია მზარდია.

ეს ხელისუფლებისათვის საგანგაშო სიგნალი უნდა იყოს, რომ გაიზარდოს ეკონომიკა, უფრო მეტი დინამიზმია საჭირო

და რაც მთავარია, მატერიალური დოვლათის გადანაწილების მექანიზმი იყოს სამართლიანი. ახლა გვაქვს არასახარბიელო სურათი: ეკონომიკური ზრდის პარალელურად იზრდებოდეს ღატაკი მოსახლეობის რაოდენობაც, ეს მხოლოდ ერთ რამეზე მიანიშნებს – საზოგადოებაში შემოსავლების მიხედვით სოციალური უთანასწორობა მატულობს”, – განაცხადა სოსო არჩვაძემ.

ქვეყანაში თითქმის 800 ათასი ადამიანი უკიდურესად გაჭირვებულია. ექსპერტის თქმით, ეს მონაცემი საკმაოდ რეალური და იმავდროულად საგანგაშოა. სახელმწიფოს სჭირდება მეტად გახსნილი და გასაგები სოციალური პროგრამა, რომელიც დაეხმარება მოსახლეობის მნიშვნელოვან ნაწილს ამ ზღვარის დაძლევაში.

“გაჩნია, რას ავიღებთ სიღარიბის კრიტერიუმად. ევროპული და ამერიკული სტანდარტით, ბევრად მეტი ადამიანი მიხედვებოდა ამ ზღვარს ქვემოთ. მეთოდოლოგია, რომლითაც “საქსტატი” იკვლევს, საკმაოდ ადეკვატურია საქართველოს რეალობასთან. ქვეყანაში 792.000 ღატაკი მართლაც რეალურია. თანაც შემოსავლებით და საგანგაშოა. ამიტომ სახელმწიფოს სჭირდება მეტად გახსნილი და გასაგები სოციალური პროგრამა, რომელიც დაეხმარება მოსახლეობის მნიშვნელოვან ნაწილს, გაუსაძლისი მდგომარეობიდან თავის დაღწევაში.

სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი ადამიანები არიან ჩვენთანაც, ამერიკაშიც და იაპონიაშიც, უბრალოდ, მასშტაბებზე და საერთოდ ტენდენციანაზე საუბარი. ჩვენთან ეს სემანტი ძალიან გამოკვეთილია, რაც ცალკე პრობლემებს ქმნის”, – განაცხადა “რეზონანსთან” სოსო არჩვაძემ.

პროფესორი პაატა ართიძე შემოთავაზებულია სტატისტიკით, რომელიც ადასტურებს, რომ მოსახლეობის მეხუთედი ღატაკია. ეს ნიშნავს, რომ სახელმწიფოს სოციალური პოლიტიკა არ გააჩნია ან ძირეულად არასწორია.

“ვინ მითაზრება ღატაკთა კატეგორიაში? პირველ რიგში პენსიონერები, რომელთაც ამ თანხის გარდა, სხვა არავითარი შემოსავალი არ გააჩნიათ. ეს კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ საარსებო მინიმუმსა და მინიმალურ შემოსავალს შორის დისბალანსი ძალიან დიდია. სახელმწიფოსთვის ძალიან ცუდი მაჩვენებელია. შიდა პრობლემების გარდა, საერთაშორისო ასპარეზზეც ქვეყნის იმიჯს საკმაოდ აზიანებს. როდესაც მინიმალური ეკონომიკური ზრდის პირობებში შეჭირვებულთა რაოდენობა იზრდება, ეს ნიშნავს, რომ ქვეყანაში გამოშუშავებულ თანხებს მთლიანად შთანთქმავს შეძლებული ფენა.

800 000 კაცი ღატაკია? ეს ნიშნავს, რომ სახელმწიფოს სოციალური პოლიტიკა არ გააჩნია ან ძირეულად არასწორია”, – განაცხადა პაატა ართიძემ.

თამუნა მუჰბანიანი

„მეგრული ენა ნაკრძალის უნივერსალური საყაროს უნივერსალური მოღალე“

ასე თვლიდა, ასე მიანდა გამოჩენილ ენათმეცნიერს მამანტი ძაძაძის, რომელიც ამ ნახევარი წლის წინ მიიბარა მშობლიურმა წალენჯიხა-ეწერის მიწამ. 29 მაისს მამანტი ძაძაძის 77 წელი შეუსრულდებოდა. ამ დღეს წალენჯიხის მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლეში მისმა ოჯახის წევრებმა, ნათესავებმა, ახლობლებმა, მეგობრებმა, მისი ნიჭის ნიჭის თაყვანისმცემლებმა პატივი მიაგეს ენათმეცნიერის სსოვნას და აღნიშნეს მეგრული ენის დღე.

ზუგდიდში კი, არტ-გალერეას დარბაზში (დირექტორი აბელ კალანდია) სახალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ და ზურაბ კვარაცხელიას დიდი მონდომებით ასევე აღინიშნა მამანტი ძაძაძის დაბადების 77-ე წლისთავი და მეგრული ენის დღე. და, ეს შემთხვევით არ მომხდარა. ზურაბ კვარაცხელიას ინიციატივით და ძალიან სხმევიტ სწორედ მამანტი ძაძაძის დაბადების დღე იქნა გამოცხადებული მეგრული ენის დღედ. ეს მნიშვნელოვანი მოვლენა უკვე ტრადიციულად მეხუთედ აღინიშნება სამეგრელოში. ენას ყოველთვის სტიმული მოვლდა, პატრონობა, დაცვა, შენარჩუნება და განვითარება. განსაკუთრებით კი, იმ ენებს, რომელთაც არ გააჩნიათ დამწერლობა, ასეთ ენათარცხეს მიეკუთვნება მეგრული ენა, თუმცა „ისტორიის მამად წოდებული ჰეროდოტე ძე. ვ. აღ. მეხუთე საუკუნეში ამბობდა – „კოლხებს ოდესღაც დამწერლობა ჰქონიათ“.

ზურაბ კვარაცხელიას განცხადებით: „მეგრული ენის დღის დღესასწაული იყო გამოწვეული, რომ გვესურდა მოგვეხსენებინა გაქრობის საშიშროების წინაშე მდგარი ამ ენის პრობლემატიკის აქტუალიზაცია

და საზოგადოებრიობის ყურადღების ამისაკენ მიპყრობა. გვესურდა ხელისუფლება-მთავრობას ეფიქრა და ებრუნა ამაზე. ჩვენ თავის დროზე გადაწყვიტეთ, რომ მეგრული ენის დღედ 29 მაისი გამოგვეცხადებინა. 29 მაისი არის მეგრული ენის უდიდესი მოამაგის, გენიალური მამანტი ძაძაძის დაბადების დღე. განსაკუთრებულია ამ სულკურთხეული ენათმეცნიერის დედაწლი. მეგრული ენის პოპულარიზაცია-გადარჩენისათვის მას იმხელა შრომა აქვს გაწეული, რომ მისი სახელი და გვარი შეიძლება ითქვას, რომ ასოცირდება ამ ენასთან. ისიც ფაქტია, რომ სახელმწიფო ენის სტატუსის მქონე ქართულ ენასაც კი, ემუქრება გაქრობის საშიშროება და ხომ წარმოგიდგინათ სრულიად დაუცველ მეგრულს, ლაზურს და სვანურს თუ როგორი სავალალო მომავალი ელოდება. სწორედ ამიტომ, მე და ჩემმა მეგობრებმა, თანამოაზრეებმა მრავალჯერ მიმართეთ ხელისუფლებას, რომ სახელმწიფოს თავის ისტორიაში ერთხელ მაინც აეღო პასუხისმგებლობა გაქრობის საშიშროების წინაშე მდგარი კოლხურ-იბერიული ენების დაცვა-განვითარებაზე. ჩვენს მიმართებზე ხელისუფლება-მთავრობის მხრიდან სამწუხაროდ მოვისმინეთ არაფრისმოქმედი ტექსტები, გაუგებარი პასუხები. ეფიქრობთ აუცილებელია საკანონმდებლო გარანტიები და სტრუქტურული მექანიზმები მეგრულ-ლაზურის და სვანური ენების გადასარჩენად. სახელმწიფოებრივ დონეზე აუცილებელია უნდა შეიქმნას კომისია, რომელიც შეიმუშავებს ყოველსაშემცველ და კომპლექსურ პროგრამას, რომლის განხორციელებაც უზრუნველყოფს ამ ენების

გადარჩენას. თუ ეს დროულად არ განხორციელდება, უდიდესი ალბათობით რამდენიმე ათეულ წელიწადში ეს ენები გაქრება. ამიტომ, კიდევ ერთხელ მოგუწოდებთ ხელისუფლება-მთავრობას, რომ დროულად მიიღოს შესაბამისი ზომები მეგრული ენის და საერთოდ კოლხურ-იბერიული ენების გაქრობისაგან გადასარჩენად“.

ზურაბ კვარაცხელიას (რომელსაც მიჰყავდა სახეიმი ღონისძიება) გარდა სხვა გამომსვლელებმაც: ზაად ჯალაღონიამ, გიორგი სიჭინავამ, ედემ იხორიამ, ბორის დავითაიამ, გოგი შონიამ, კოტე ნაჭყვებამ, სერგო წურწუმიამ, შოთა წურწუმიამ, გია ჯიჭონიამ, მალხაზ გრიგოლიამ, ედემ კვიციანიამ, ვალერი ძაძაძიამ, გიორგი შენგელიამ, ოთარ აძინაიამ, კოტე შეროზიამ, კლარა ფაჩუაშვილმა ასევე ისაუბრეს მეგრული ენის გაქრობისაგან დაცვის აუცილებლობაზე. ზოგმა მათგანმა მეგრულ ენაზე დაწერილი საკუთარი ლექსებიც წაიკითხა. შეკრებაზე ასევე წაიკითხეს მეგრულ ენაზე თარგმნილი რამდენიმე ლექსიც.

გერმანიიდან საგანგებოდ ჩამოსულმა ლაზმა მაპირ ილდიზმაც თავის გამოსვლაში ხაზი გაუსვა მეგრული და ლაზური ენების გაქრობის საშიშროებას. მანვე ისაუბრა მეგრულ-ლაზური ურთიერთობის გააქტიურების აუცილებლობაზეც და სახალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ საწიქრად გადასცა ლაზურ-გერმანული ლექსიკონი.

ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მუხეუმების მართვის ცენტრის უფროსმა კოტე გურგულიანმა ზურაბ კვარაცხელიას გადასცა გური ოტობაიას (რომელმაც

ობიექტური მიზეზების გამო ვერ მიიღო სახეიმი შეკრებაში მონაწილეობა) მიერ მისთვის საწიქრად გამოგზავნილი „მეგრული პოეზიის ანთოლოგია“. გური ოტობაიას სახელით კოტე გურგულიანმა ზურაბ კვარაცხელიას სულცხონებული მამანტი ძაძაძის ოჯახისთვის საწიქრად ასევე გადასცა „მეგრული პოეზიის ანთოლოგიის“ ერთი ვეზემლარიც.

ზუგდიდის არტ-გალერეაში მეგრული ენის დღის ზეიმში მონაწილეობა მიიღეს წალენჯიხის, ჩხოროწყის, ხობის, სენაკის, აბაშის, მარტვილის, ფოთის წარმომადგენლებმა. იყვნენ საგანგებოდ ქუთაისიდან და თბილისიდან ჩამოსული სტუმრებიც, ასევე ზუგდიდში მცხოვრები აფხაზეთიდან დევნილთა წარმომადგენლებიც.

ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლის (დირექტორი ნინელი ჭითანავა, დირექტორის მოადგილე რუსუდან შონია) ხალხურ საკრავთა ორკესტრმა „მაფშალიამ“ და ბიჭუნათა ანსამბლმა „მახარაიმ“ (ხელმძღვანელები ქეთევან კილახონია და ნონა მაქაცარია) შეასრულეს მეგრული მელოდიები და სიმღერები. ღონისძიება დაამთავრეს ამავე სასახლის ნორჩმა დეკლამატორებმა: თაბარ დარასელიამ, ლევან ქობალიამ, თათა ესართიამ, ირაკლი ნანავამ, დათო ჭანტურიამ, ნინი ჯინორიძემ და რატი შონიამ.

აღსანიშნავია, რომ მეგრული ენის დღის ზეიმზე გამომსვლელები შეკრებილთ ძირითადად მეგრულ ენაზე მიმართავდნენ.

ლალო ძირია,
სპეციალურად „ილორისთვის“

პახტანგ VI-ის სტამბა და პირველი ნიშნები

ვახტანგის სტამბის გამოცემის ქალაქი მალაღარისხიანი იყო

თბილისში, მტკვრის მარჯვენა სანაპიროზე, სიონის ქუჩისა და საპატრიარქოს შენობის მახლობლად, ერთი პატარა მოედანია, რომელიც ერეკლე II-ის სახელს ატარებს. თუმცა, სხვადასხვა დროს მას მეფის, ბატონის, ეგზარქოსის, თავიანთის, ავგუსტ ბებელის მოედანს, საღაპოს, ზემო ბაზრისა და ქვემო მოედანს ეძახდნენ. მოედნის ირგვლივ არაერთ ისტორიულ შენობას შორის, პირველ რიგში როსტომ მეფის სასახლე უნდა აღინიშნოს, რომელიც 1795 წელს ალა-მაჰმად ხანის შემოსევამ შეიწირა. იქვე XVIII საუკუნის დამდეგს აგებულ სახლში ვახტანგ VI-ის ძმა სვიმონ ბატონიშვილი ცხოვრობდა. ერეკლე II-ის უმცროსმა დამ, თეკლამ, აქ სვეტებიან ორსართულიან შენობაში აღზარდა შემდგომში ცნობილი მწერლები: ალექსანდრე და ვახტანგ ორბელიანები.

მოედნის გარშემო სახლებს შორის სავაჭრო დუქნები იდგა და თავის დროზე მეტად მნიშვნელოვან ფუნქციას ასრულებდა. სწორედ აქ იკრიბებოდნენ „სასახლის კაცნი“, სამხედროები და სხვა მოხელენი. აქვე წყდებოდა არაერთი საჭირობორტო საკითხი. სანამ საქართველოში პერიოდული პრესა გამოჩნდებოდა, სწორედ ამ მოედანზე მოსიმენდით ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენებზე უახლეს ინფორმაციას. „საღაპოს“ – ცოცხალი გაზეთი იყო, საიდანაც ყველა ახალი ამბავი, განკარგულებები და სხვა დანარჩენი ცნობები ვრცელდებოდა.

ერეკლეს მოედანზე მდებარეობდა საქართველოში პირველი – ვახტანგ VI-ის სტამბა, რომელმაც ფუნქციონირება 1707-1708 წლებიდან დაიწყო, თუმცა, კაცილებით ადრე ქართული წიგნები საქართველოს საზღვრებს გარეთ, იტალიაში, ქალაქ რომში დაიბეჭდა (1626 წ.). ეს იყო პირველი წიგნები, ქართული ნაბეჭდი ტექსტები: ქართულ-იტალიური ლექსიკონი და ქართული ანბანი ლოცვებითურთ.

ვახტანგმა თბილისის კეთილმოწყობა და ეკლესია-მონასტრების ნარესტავრაციო სამუშაოების ჩატარება თავის ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტად გაიხიდა. მასვე ეკუთვნოდა თბილისში სტამბის მოწყობის იდეა, რომელიც მან თავისი გამგებლობის პირველივე წლებიდან წამოჭრა. ამით ვახ-

ტანგი შეეცადა, პირველ რიგში, ხელი შეეწყო რელიგიური მრწამის განმტკიცებისათვის, რომელსაც საეკლესიო საქმეების მოწესრიგების პარალელურად აწარმოებდა. საეკლესიო წიგნებისა და ლიტურჯიკის გამომცემების მიზნით სტამბის მოწყობის აუცილებლობა ასახულია პირველივე ნაბეჭდი წიგნების ანდერძებში. იქვე ვახტანგი ამბობს, რომ მას სტამბის მოწყობა „სულის საცხოვრებელ“ საქმედ მიანია. ამავე ანდერძის მიხედვით ვიგებთ, სტამბის პირდაპირი დანიშნულება საეკლესიო წიგნების სწორად და შეუცდომლად ბეჭდვა-გავრცელება იყო, რითაც ბოლო უნდა მოეღობა სასულიერო ტექსტებისა და მღვდელმსახურების წესების დამახინჯებას, უნდა აღკვეთილიყო ყოველგვარი თვითნებობა, რომელიც სხვადასხვა ადამიანის მიერ, საკუთარი ინტერპრეტაციით გადაწერილ ტექსტებს ახასიათებდა.

მიუხედავად იმისა, რომ სტამბის პროდუქციის უდიდესი ნაწილი საეკლესიო ცხოვრების გაჯანსაღება-მოწესრიგებას ისახავდა მიზნად, ამ საქმეს არა მარტო სასულიერო პირები, არამედ საერო ხელისუფლება უძღვებოდა, რომელსაც თავად ვახტანგი ხელმძღვანელობდა. მისი დამსახურება კი შესაბამისად „აღინიშნებოდა“, ვახტანგ VI-ის პორტრეტები ყველა იმ დროის გამოცემულ წიგნებში თავსდებოდა. ამავდროულად ახლდა წარწერა: „გამგებელი ქართლისა, ბატონიშვილი ვახტანგ არის მომღებო ბეჭდისა ამის“.

სტამბის გამართვაში ვახტანგ VI-ს დახმარება რუმინეთში მოღვაწე ანთიმოზ ქართველმა (ივერიელი) გაუწია. მისი რეკომენდაციით, ვახტანგმა მოიწვია მიხაილ იშტვანოვიჩი (უნგროვლახელი) და მესტამბის საქართველოში გამოგზავნა ეფრუსალიმის პატრიარქის ხრისანტეს უშუალო მონაწილეობით განხორციელდა. უცხო ქვეყანაში მუშაობა მიხაილ უნგროვლახელისთვის ორმაგად რთული გამოდგა, მან ქართული ენა არ იცოდა და ამავე დროს უწევდა სასტამბო საქმეში გამოუცდიელი ქართველების გაწვრთნა. „რომელნი ჩემი მოწაფენი იყვნენ, გრეთვე გამოუცდილნი საქმისა ამის ჩემისა, – წერდა მოგვიანებით იგი, – ვითარცა მე

ვიყავი ქართლისა უნახავი, გრეთვე ჩემნი მოწაფენი სტამბისა“.

1709 წელს სამი წიგნი გამოიცა: „სახარება“, „დავითნი“ და „სამოციქულო“. 1710-1711 წლებში უნგროვლახელი ბეჭდავს „კონდაკს“, ანუ ლიტურჯიკის შესრულების წესს, ასევე „ჟამნს“, „ლოცვანს“, „დავითნს“, ქართულ სასკოლო სახელმძღვანელოს და სხვა წიგნებს.

1712 წლის „ვეფხისტყაოსნის“ გამოცემიდან 5 ცალი დღესდღეობით ეროვნული ბიბლიოთეკის საცავშია დაცული და არც ერთს ჩვენამდე სრული სახით არ მოუღწევია. როგორც ამ გამოცემის თავფურცლის ტექსტი და წიგნში დაბეჭდილი ლექსი მოწმობს, ხელმწიფის კარის დეკანოზის შეილის მიქაელ მესტამბის ნაღვაწია. იმავე წელს მისივე ხელთაა დაბეჭდილი აგრეთვე „დავითნი“ და „კურთხეანი“. სასულიერო ლიტურჯიკის გამოსვლა და რამდენიმე ასეულ ცალად მისი გავრცელება უდიდესი მნიშვნელობის მოვლენა იყო, ამ წიგნებს პოლიტიკურად დაქსაქსულობისა და სპარსეთ-თურქეთის გარემოცვის პირობებში დიდი გამაერთიანებელი მისია ეკისრებოდა.

სტამბაში ჰყავდათ რედაქტორებიც, რომლებსაც ტექსტის გამართვა და გასწორება ევალებოდათ. ანდერძის მიხედვით ირეკვა, რომ ვახტანგ VI-ის სტამბაში სარედაქციო სამუშაოებს ატარებდნენ ნიკოლოზ ორბელიანი (სულხან-საბა ორბელიანის ძმა) და გერმანე მღვდელ-მონაზონი. ეს ორი რედაქტორი ვახტანგს არა მხოლოდ კულტურულ საქმიანობაში ედგნენ მხარში, არამედ მისი პოლიტიკური გეზის დამცველებიც გახდნენ.

თავდაპირველად სტამბაში ნუსხური (ხუცური) შრიფტი გამოიყენებოდა, მოგვიანებით კი ის მხედრულმა (საერო) დამწერლობამ შეცვალა. აღსანიშნავია ისიც, რომ 1709 წლის პირველი ორი გამოცემა – „სახარება“ და „დავითნი“ მხოლოდ შავი საღებავით დაიბეჭდა, მაგრამ იმავე წელს გამოსულ „სამოციქულოს“ თავფურცელზე და სხვა ადგილებში წითელი საღებავი გამოიყენეს, ისევე როგორც 1712 წლის „ვეფხისტყაოსანში“. ვახტანგის სტამბის გამოცემის ქალაქი მალ-

აღარისხიანი იყო, რაც იმას მოწმობს, რომ ის ევროპიდან ჩამოჰქონდათ.

ვახტანგის სტამბის წარმატება სა და საქართველოში ბეჭდვითი ტექნიკის დანერგვას ხელი შეუწყო ქართული ხელნაწერი წიგნის მრავალსაუკუნოვანმა ტრადიციამ, მაგრამ 1722 წელს სტამბის საქმიანობა შეწყდა. მომდევნო წლებში მტრის შემოსევებმა და მათ უღელქვეშ ყოფნამ (რომელიც ოსმალთა ბატონობით დაიწყო, შემდეგ კი ყიზილბაშობით გაგრძელდა), 1749 წლამდე გასტანა. ამის შემდეგ ერეკლე II-სა და ანტონ I-ის მცდელობით სტამბის ფუნქციონირება კვლავ განახლდა. თბილისში ერეკლე II-ის სტამბა 1749-1802 წლებში ფუნქციონირებდა. თავდაპირველად, განახლებული სტამბა საპატრიარქო სასახლეში განათავსეს, ხოლო შემდეგ სამეფო პალატაში, ანუ, როგორც ზოგჯერ მას უწოდებდნენ – სამეფო ეზოში. ერეკლემ ახალი შრიფტი ჩამოსახმევინა და სტამბის მოსაწყობად კონსტანტინეპოლიდან პოლოს ოზანისიანი დაიბარა. სტამბაში ძირითადად საეკლესიო წიგნები იბეჭდებოდა. 1800 წელს ერეკლეს სტამბაში დაიბეჭდა დავით ბატონიშვილის ნარკვევი ანუ მსოფლიო ისტორია. ამ პერიოდის გამოცემებზე ხანდახან დართული იყო ცნობები მისი ტირაჟის შესახებ, როგორც ირკვევა, წიგნების ტირაჟი 400-1000 ეგზემპლარი იყო.

1795 წელს თბილისში შემოტრილმა ალა-მაჰმად ხანმა ისევე როგორც ბევრი სხვა შენობა-ნაგებობა, ეს სტამბაც მიწასთან გაასწორა... თითქმის საუკუნე დასჭირდა თბილისში წიგნის გამოცემის საქმიანობის გამოცოცხლებას. მოგვიანებით კი ბეჭდვითი საქმის განვითარებაში განუზომლად დიდი წვლილი შეიტანა ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელმა საზოგადოებამ. სტამბები დაარსდა და ამოქმედდა საქართველოს რეგიონებშიც: ბათუმში, ქუთაისში, ფოთში, სენაკში, ხონში, თელავში, სიღნაღში და ა.შ. თბილისში XIX საუკუნის 60-70-იანი წლებიდან, სასტამბო საქმიანობა მკვეთრად განვითარდა და მას შემდეგ დღემდე ქართული წიგნის ბეჭდვითი საქმიანობა არ შეფერხებულა.

ანა კალანდიაძე

სახალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ ზუგდიდის ორგანიზაცია თანაგრძნობს ანზორ და მალხაზ ჯინჯოლაძეებს შეილის და ძმის დიმა ჰინჯოლაძეს გარდაცვალების გამო... უფალმა გაანათლოს განსვენებულის სული...

ვინ ააშენა და რა დაჯდა ფუნიკულორის მშენებლობა – უსწორი ფაქტები

ფუნიკულორის გაყვანამდე მთაწმინდა სპეკულაციის ერთ-გვარ წყაროს წარმოადგენდა

ზაფხულის ცხელ დღეებში თბილისში განსაკუთრებით პოპულარული ხდება ფუნიკულორი, სადაც სადამობოთი ქალაქთან შედარებით, რამდენიმე გრადუსით დაბალი ტემპერატურაა და გრილია. ატრაქციონებითა და სხვადასხვა გასართობი საშუალებით დატვირთული პარკი "ბომბორა" კი, რომელიც 2007 წელს გაიხსნა, არაერთი ბავშვის საყვარელი ადგილია.

პირველად ფუნიკულორის ტერიტორია XIX საუკუნის მეორე ნახევარში ათივისეს, მანამდე კი ის ერთ "ვერანსა და უდაბურ" ადგილს წარმოადგენდა, სადაც არც ხე იდგა და არც ბუნჩი ხარობდა. იმ პერიოდში გოლოვინის პროსპექტზე (დღევანდელი რუსთაველის გამზირი) "ვეროპულმა თბილისმა" დაიწყო სიცოცხლე, მამადავითის მთა ერთბაშად მოექცა თბილისელთა ყურადღების ცენტრში. მთაწმინდის მოტიტელელებული ვერდობებიდან წვიმების დროს, ნიაღვარს ქვიშა და შლამი ჩამოჰქონდა, რომელიც მის

ქვევით ქუჩებსა და მოედნებს ანაგვიანებდა.

ფუნიკულორის გაყვანამდე მთაწმინდა სპეკულაციის ერთგვარ წყაროს წარმოადგენდა. ხან "ქალაქის მამები" იყენებდნენ ფულის მოსახვეჭად და ხანაც – კერძო მესაკუთრეები. რევოლუციური მოძრაობის გარდასრულების შემდეგ, რევოლუციონერმა ვინმე ლელაშვილმა იქ არარეგულარული სტამბა მოაწყო, რომელშიც პროკლამაციებს ბეჭდავდა და თბილისში ავრცელებდა.

იმ პერიოდში დედაქალაქი სახეს მალე იცვლიდა და მთაწმინდაზე გასეირნების მსურველთა რიცხვიც ნელ-ნელა იზრდებოდა. ბევრს სურდა, მშენებარე ქალაქისათვის ზევიდან გადმოეხედა და მისი მხურთველი უცხოელი სტუმრებიც დაეტკობო, ამიტომ ასახველად გზის გაყვანა გახდა საჭირო. მთაწმინდის რელიეფის შესაფერისი გზა სამთო-საბაგირო რკინიგზა ანუ ფუნიკულორი გახლდათ. ფუნიკულორი ლათინური სიტყვიდან – "ფუნის" წარმოდგება და ბაგირს, თოქს ნიშნავს. იმ ხანად ასეთი გზები მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში გაკადავდა და დიდი პოპულარობით სარგებლობდნენ. მალე გამოჩნდა საქმის მოთავეც – თბილისის "კონკის" დირექტორი, ბელგიელი ინჟინერი ალფონს რობი. მან ფუნიკულორის მშენებლობის იდეა 1896 წელს წამოაყენა და თავისი გადაწყვეტილება ქალაქის თვითმმართველობას გააცნო. მოლაპარაკებებმა ფუნიკულორის გაყვანაზე სამ წელიწადს გასტანა, ქალაქის თვითმმართველობამ მხოლოდ 1900 წელს დართო ნებართვა ინჟინერს, მშენებლობა დაეწყო. როგორც კი ხელშეკრულება გაფორმდა, ბელგიელმა მთაწმინდის მიწა ნაკვეთებად დაყო და აგარაკების სახით მის გაყიდვას შეუდგა, იქვე დატოვა ადგილი ფუნიკულორისთვისაც. თუმცა, ვაჭრობა ნელი ტემპით მიმდინარეობდა, რამაც აგარაკის მფლობელები გაანაწყენა და რობის წინააღმდეგ საჩივარი აღძრეს. ამ ფაქტმა კი ინჟინერი იძულებული გახდა, მშენებლობა მაშინვე დაეწყო და ეს 1903 წლის სექტემბერში მოხდა. ამ საქმეში ბევრი უცხოელი სპეციალისტი ჩაერთო. პროექტი შეადგინა ფრანგმა ინჟინერმა, ბლანშმა, არქიტექტურულად კი ალექსანდრე შიმკევიჩმა დაამუშავა. გზის მშენებლობას ხელმძღვანელობდა ბელგიელი ინჟინერი რაგოლერი, რომელსაც იტალიელი ინჟინერი, ფონ ტანაროსი ეხმარებოდა. ფუნიკულორის მშენებლობაში დიდი წვლილი შეიტანა ცნობილმა საზოგადო მოღვაწემ, ნიკო ნიკოლაძემ, რომლის ინიციატივითა და მხარდაჭერით შესრულდა რკინიგზის საშუალები ფუნიკულორის ესკადასათვის ანუ ხიდისებრი ნაგებობისთვის, რომელზეც რკინიგზა გადის.

ქალაქის გამგებობის ნებართვით, ფუნიკულორის საზოგადოებამ ქალაქის ცენტრისა და ფუნიკულორის დასაკავშირებლად ქვედა სადგურიდან ერევნის (ახლანდელი თავისუფლების) მოედნამდე მგზავრთა ტრანსპორტირებისათვის ელექტროტრამვაი გაიყვანა.

საბოლოოდ, ფუნიკულორის მშენებლობა 1904 წელს დასრულდა და ეს თარიღი ღიანდაგზეცაა აღბეჭდილი. მშენებლობაზე 400 ათასი მანეთი დაიხარჯა. მისი სიგრძე 501 მეტრი იყო. თავდაპირველად ვაგონი სამი კუპესგან შედგებოდა და თითოში 8 მგზავრი ეტეოდა. ვაგონს ჰქონდა ორი ბაქანი 24 მგზავრისთვის. მოგვიანებით ეს

ორი ბაქანი კუპედ გადაკეთდა და მასში გრძელი სკამები დაიდგა. თითოეული ვაგონის წონა 4.000 კილოგრამს აღწევდა. ვაგონები ერთმანეთს გვერდს გზის შუა ნაწილში უვლიდნენ და ერთი გეზს ფუნიკულორის ზედა სადგურისკენ იდებდა, მეორე – ქვევით. მგზავრობა, ასევე ჩამოსვლა, 20 კაპი კი ღირდა. 1905 წლის იანვარს "ივერიის" ერთ-ერთ ნომერში გაჩნდა ცნობა, რომ "გუბერნიის სატექნიკო კომისიამ და ქალაქის ინჟინრებმა ფუნიკულორი დაათვალიერეს და მას მუშაობის ნება დართეს". "როგორც კომისია ამბობს, ვაგონის ასვლა-ჩამოსვლას ექვი წუთი დასჭირდა, გზაში ვაგონის შესახვერებელი მანქანა-ტორმუხიც მოსწონებია კომისიას. გაქანებული ვაგონი საუენ-ნახევარზე შეუწერებია უცბად".

თბილისის ფუნიკულორი სახეიმოდ 1905 წლის 27 მარტს გაიხსნა. ერთგან ფუნიკულორის პირველი მემანქანის, ვასო ყვავილაშვილის მოგონებებში ვკითხულობთ: "პირველად ხალხს ეშინოდა ბაგირის გაწყვეტისა და ვაგონებში არ ჯდებოდა. ხალხი ფაეტონებით მოჰყავდათ და ფულს აძლევდნენ – აიღეთ ფული, ნუ გეშინიათ, ჩასხედითო. მერე, ხალხი რომ შეწყვია, იცოცხლე, ბილეთებზე რიგი იდგა".

ფუნიკულორის გახსნიდან დიდი ხნის შემდეგ, ერთხელ ბაგირი მართლაც გაწყდა და სამწუხაროდ, ბევრი ადამიანიც იმსხვერპლა. ამ ტრაგედიის გამო ხალხის ნაწილს ვაგონებით მგზავრობის შიში კვლავ გაუნდა, მაგრამ ფუნიკულორის დამთავლიერებელი მაინც არ აკლდებოდა. პირველი მსოფლიო ომისა და მენშევიკების მმართველობის პერიოდში, ფუნიკულორის მიმდებარე ტერიტორიაზე საშუალები მნიშვნელოვნად შეფერხდა. XX საუკუნის 20-იან წლებში კი მთაწმინდის ფერდობის გამწვანება დაიწყო. 1934 წლის 4 ოქტომბერს, თბილისის საქალაქო საბჭოს აღმასკომის პრეზიდიუმის გადაწყვეტილებით, მთაწმინდაზე კულტურისა და დასვენების პარკის მშენებლობა დაიკვამა. მოგვიანებით ამ ბაღს სტალინის სახელი მიაკუთვნეს.

ანა კალანდია

ვენი ვილოკი – ქურდი და ყაჩაღი, რომელმაც კრიმინალური პოლიცია ჩამოაყალიბა და კერძო დეპარტამენტის მსოფლიოში პირველი სააგენტო გახსნა

"ერთადერთი გრძნობა, რომელიც დამნაშეემ შეიძლება პოლიციელს გაუღვივოს – დაცინვა და გაოგნება" – ვენი ვილოკი

გამოძიების სფეროში კრიმინალისტიკა უდიდეს როლს ასრულებს. სხვადასხვა ანალიზებითა და ექსპერიმენტებით ექსპერტები დანაშაულის გახსნას და დამნაშავის დაკავებას ცდილობენ. თანამედროვე ტექნოლოგიებმა კრიმინალისტიკას წარმოუდგინებელი შესაძლებლობები მისცა. დრო, როდესაც დამნაშავის დაჭერისას გამოძიებლები მხოლოდ თითის ანაბეჭდების იმედზე იყვნენ, დიდი ხანია წარსულს ჩაბარდა.

ვენი ვილოკამდე მსოფლიოში კრიმინალური სამსახური ფაქტობრივად არ არსებობდა. ერთ დროს კრიმინალური სამსახურის მეფე ცხოვრების მეორე ნახევარი კანონის სადარაჯოზე გაატარა და გამოძიების სფეროში დეკენდა იქცა.

მისი პიროვნების მიმართ გულგრილნი არც მწერლები იყვნენ. შეუდარებელ

"საბრალდონში" ფრანგმა ვიქტორ ჰიუგომ ვენი ვილოკი ერთდროულად ორ პერსონაჟში – ყოფილ კატორღელ ჟან ვალჟანსა და დაუნდობელ პოლიციელში – ჟავერში განასახიერა.

ვილოკი 1775 წლის 23 ივლისს მცხოვრების ოჯახში დაიბადა. მამის აქტიური მცდელობის მიუხედავად, ბავშობიდანვე პატარა ექვანს შრომის ნაცვლად, გართობა და დროსტარება, ბანკო და სხვა აზარტული თამაშები იზიდავდა. 10 წლის ასაკში წაგებული ვალის დაბრუნებისთვის ექვანმა სახლიდან ვერცხლის ჭურჭელი მოიპარა (ისევე, როგორც მისმა გემრმა ჟან-ვალჟანმა მოიპარა ვერცხლის შანდლები ეპისკოპოსის სახლიდან, რომელმაც მას თავშესაფარი მისცა). გაბრაზებულმა მამამ ის არასრულწლოვანთა ციხეში ჩასვა. თუმცა 2 კვირის თავზე მშობლის გული მოღბა და გზასაცდენილი ექვანი სახლში დააბრუნეს. მაგრამ ვილოკმა იმედები არ გაამართლა. 16 წლისამ ოჯახს გადაამალული ფული მოპარა და ახალი თავგადასავლების ძიებაში ამერიკას მიაშურა.

ამერიკაში ვილოკს არ გაუმართლა. ჩასვლისთანავე ის დაეყაჩაღეს. ფულის საშოვნელად მომავალ კერძო დეტექტივს მომთაბარე ცირკში მოუხდა მუშაობის დაწყება. ერთი წლის თავზე ის საფრანგეთში დაბრუნდა და არმიის რიგებში ჩაეწერა.

ვილოკი ვერც არმიის დისციპლინამ გამოასწორა. ის ჩხუბების და დუელების მუდმივი მონაწილე იყო. ჯარიდან შებუღებულმა წასული ფულს ქურდობით და გამოძალავით შოულობდა. შემდეგ მთელ თანხას სმას, გართობას და მსუბუქი ყოფაქცევის ქალებს ახარჯავდა და

ვახარმაში ისევ ჯიბეგახვერტილი ბრუნდებოდა.

ვილოკი ბევრჯერ დააპატიმრეს და რამდენჯერმე სასიკვდილო განაჩენიც გამოუტანეს. მაგრამ ყოველ ჯერზე ის მართლმსაჯულებას უსხლტებოდა ხელიდან. ციხიდან ზოგჯერ დამოუკიდებლად, ზოგჯერ სხვა პატიმრების დახმარებით გაბრუნდა.

1799 წელს მორიგი გაქცევის შემდეგ, ვენი ვილოკი პარიზში დასახლდა, სადაც ვალბი დოკუმენტებით 10 წელი იცხოვრა. ერთ მშვენიერ დღეს ყოფილი თანამზრახველების შანტაჟმა ვილოკს რადიკალური ნაბიჯი გადაადგმევინა – ის პრეფექტურაში გაეშურა და პოლიციას საკუთარი დახმარება შესთავაზა.

დაბნეული პოლიციელები თავალებს არ უჯერებდნენ. საკუთარი ფეხით მოსული ყოფილი ყაჩაღი და სიკვდილმისჯილი პატიმარი მართლმსაჯულებას ქურდების დაჭერაში დახმარებას სთავაზობდა. საკუთარი ზრახვების დადასტურებისთვის ვილოკმა პოლიციას უახლოეს დღეებში მოსალოდნელი ქურდობის შესახებ აუწყა. ინფორმაცია ნამდვილი აღმოჩნდა – ქურდები საიუველირო მაღაზიის გატეხვის მცდელობისას ადგილზევე დააკავეს.

ვილოკის აზრით, ქურდების დაჭერა და დანაშაულის აღკვეთა ყველაზე უკეთ მხოლოდ ქურდს შეეძლო. რამდენიმე თვის განმავლობაში ის პატიმრის როლში საკინდან საკანში გადადიოდა და პარიზის ქურდული სამყაროს შესახებ ცნობებს ავრთვებდა. ნდობის მოპოვებაში ვილოკს კრიმინალური წარსული ეხმარებოდა.

1811 წელს მან ორგანიზაცია "სიურტეს" ("უსაფრთხეა") – მსოფლიოში პირველი სისხლის სამართლის გამოძიებელი ჯგუ-

ფი შექმნა. 12 წევრიანმა ორგანიზაციამ არნახულ წარმატებას მიაღწია. მხოლოდ მუშაობის პირველი წლის განმავლობაში დააკავეს 15 მკვლეელი, სახლის 100-ზე მეტი ქურდი, 70-ზე მეტი ჯიბის ქურდი. გახსნილი დანაშაულებების რიცხვმა 500-ს გადააჭარბა.

მისი მითითებით შეიქმნა გამოძიებელი საქმეების არქივი, სადაც ინფორმაცია თარიღებისა და დანაშაულის ტიპის მიხედვით იყო დახარისხებული.

"სიურტეს" ვილოკი 1827 წლამდე ხელმძღვანელობდა. შემდეგ მას დაკავებული თანამდებობის დატოვება აიძულეს. გამოძიებლის საქმიანობას, სახელმწიფო მოხელის რანგში ის მცირე დროით 1832 წლის რევოლუციისას დაუბრუნდა. ერთი წლის შემდეგ ვენი ვილოკმა მსოფლიოში პირველი კერძო დეტექტივების სააგენტო გახსნა.

"სიურტეს" ეფექტურობამ, სხვა ქვეყნებში მსგავსი ორგანიზაციების განვითარებას მძლავრი ბიძგი მისცა. 1842 წელს ბრიტანულ სკოტლანდ-იარდში სპეციალური გამოძიების ჯგუფი შეიქმნა. 8 წლის შემდეგ ამერიკაში ალან პინკერტონმა კერძო დეტექტივების მსხვილი კომპანია გახსნა.

მეცნიერების განვითარებასთან ერთად იხვეწებოდა დანაშაულის გახსნის მეთოდებიც. 1883 წელს ფრანგმა ალფონს ბერტილიონიმ "ანტროპომეტრია" გამოიგონა. ამიერიდან დამნაშავეს მისი ფიზიკური პარამეტრებით ადგენდნენ. თითქმის იმავე დროს დიდ ბრიტანეთში დაქტელუსკოპია – პიროვნების თითის ანაბეჭდებით ამოცნობის მეთოდი დაინერგა.

ნუკრი მბეპლაძე

„ილორის“ რედაქციას

გაზეთ „ილორის“ გასული წლის იანვრის (21-28) ნომერში გამოქვეყნებული წერილის — „ინ იყო ალექსი ქართველი“, კანსუნად გადაწყვიტა მოეხროდა ბინა მხრივი ინფორმაცია აღნიშნული პიროვნების შესახებ: იგი განსვლით ჩვენი რაიონის, ნაღანჯის სოფ. ფანჯლანთან, საკამოდ სწორი ოჯახის შვილი. მის გარდა ოჯახში იყვნენ არანაკლებ სწორი ბიძა და დედა — ქოჭო (მარია).

გარემოებათა გამო ალექსი 1921 წელს ძალიან ახალგაზრდა ემიგრაციაში წავიდა ამერიკაში. ომის დამთავრებამდე ოჯახთან ჰქონდა მიმღწერა. 1945 წელს, ომის დამთავრების შემდეგ წამოვიდა სამშობლოში მეუღლესთან და ხუთ შვილთან ერთად, მაგრამ სახლგარეშე არ გამოატარეს და იძულებული გახდა უკან გაბრუნებულიყო. ამის შემდეგ ოჯახს მისგან არავითარი ცნობა არ მიუღია 1962 წლამდე.

(იბეჭდება მცირეოდენი შემოკლებით) გასული წლის 18 დეკემბერს, ტელევიზია „იმედის“ ეთერში, ქნ მავდა ანიკაშვილს გადაცემა „ცხელ ხაზში“ მონაწილეობის მისაღებად მიწვეული ვიყავი, ბნი გრიშა ონიანი და ჟურნალისტი სახელად ირაკლი, რომლის გვარი, სამწუხაროდ არ მახსოვს. გადაცემის ძირითადი თემა ეხებოდა ვიღაც დედის მიხედვით მუტრუკს, რომელსაც სვანური კომპიის ძირში, სრულად ტიტულს, ხელში ფალოსდაჭერილს სურათი გადაუღია და შემდეგ ეს სურათი ინტერნეტით სოციალურ ქსელში განუთავსებია. ჯერ ერთი, ამ მართალია გაუხატებელმა და უწიგნურმა მუტრუკმა, ამ ქვევით სვანებსა და მათ კულტურას მიაყენა შეურაცხყოფა. რადგან სვანური კომპი ოთხთავანე ამ კუთხის ხალხთან, და მათ თანაწილად კულტურასთანაა გაიგივებული. ადარაფერს ვამბობ თავხედობაზე, რა დონის უვიცი და გაუნათლებელი უნდა იყო ადამიანი, რომ ასეთი რამ გააკეთო, და შენი ქვეყნის ამ უღამაზეს კუთხეს და იქ მაცხოვრებელ ხალხს შეურაცხყოფა მიყენო. იმის მაგიერ, რომ ქნ ანიკაშვილსა და ბნ ირაკლის მომხდარი დაეგმო, იმ მუტრუკის საქციელზე კი ქართველი ხალხისათვის ეთერიდან საქვეყნოდ ბოდიში მოეხადა, ამ საქონელს თავგამოდებით იცავდნენ, ხოლო მისი საქციელის დაგმობას, ადამიანის თავისუფალი ქვეყნის გამოხატვის შეზღუდვად აღიქვამდნენ, და მისი უფლებების დარღვევად მიიხედავდნენ. ამასთან, ნად სვანსა და სვანური წესებით აღზრდილ ღირსეულ ქართველსა და თავისი ქვეყნის პატრიოტ კაცს, ბნი გრიშა ონიანს, იქით ამუნათებდნენ და ჭეშმარიტებაზე ედავებოდნენ. ამ გადაცემიდან ნათლად გამოჩნდა, თუ სანამდე მიგვიყვანა ამ ევროპისაკენ ღტოლვამ და კანონების ლიბერალიზაციამ. უკვე ლექსიკონიდან ქრება და წარსულის გადმონათლად იქცა, სიტყვა ხეობა და მორალი, რომელიც ადარავის სჭირდება. მთავარია ფული იშოვო, ხოლო რა გზით, ამას უკვე ადარაფერი მნიშვნელობა აქვს, და არც არავინ არაფრად დაგიდევს, ფულს ხომ სუნი არ აქვს. ევრაფრით წარმომადგენია, რომ ამორალურმა და ხედაცემულმა ადამიანებმა სამართლებრივი სახელმწიფო ასეთი სახელმწიფო აშენებან. სამწუხარო ისაა, რომ ტურისტების ასეთ ტუტუტურ ქცევას, წერილობრივად აღნიშნული მერკანტილისტური მსოფლმხედველობით ამართლებენ და ამბობენ: მთავარია ტურისტმა ფული დახარჯოს და მოსახლეობა გაძლიერდეს, სხვა ყველაფერი კი, მათ

ალექსის ერთ-ერთი ვაჟი რომლისთვისაც მას ანდერძად დაუბარებია, რომ მისი ფერფლი ჩამოეტანა საქართველოში, როცა „რკინის ფარდა“ გაიხსნებოდა, და თუ მის მშობლიურ სოფელს ვერ მონახავდა მთაწმინდაზე, რომელიმე ღირსეული მამულიშვილის საფლავზე მოეხდინა რა დროც არ უნდა გასულიყო. ისიც თითქმის 40 წელი ინახავდა მამის ფერფლს. 1962 წელს იგი საქმიანი ვიზიტით ჩამოვიდა სსრკ-ში. ლექციები უნდა წაკითხა რამდენიმე დიდი ქალაქის სამედიცინო ინსტიტუტში. იგი გახლდათ ვაშინგტონის სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორი. (მამიდამისი გადმოცემით ასე ვიცი, შესაძლებელია ტიტული არასწორად მოვიხსენიე). ამ ქალაქების სიაში მოხვდა თბილისიც, სადაც იმ პერიოდში სამედიცინო ინსტიტუტში IV კურსზე სწავლობდა მისი ალალი ბიძაშვილი კიჭი (დიოგენი) ჯუჭუს ძე გოგობია. რომელმაც ინსტიტუტის დარბაზში ნახა გამოკრული აფიშა სურათით, რომლის ქვეშ ეწერა, „ჯორჯ გორგოვი გოგობია“ (სხვათა შორის გაჭრისი ვაშლივით ჰგავდნენ ერთმანეთს). იგი მაშინვე მიხვდა თუ ვინ იყო იგი. სახლიდან წამოიღო წერილები, სურათები, მთელი არქივი რაც ჰქონდა, (თბილისში ცხოვრობდნენ) და სასტუმროში მიაკითხა. შედგა არა მარტო მათ შორის არამედ ოჯახის დანარჩენ წევრებთანაც და ახლობლებთანაც შეხვედრა, ძალზე ემოციური. მას თურმე იმედი გადაწურული ჰქონდა, რომ მოძებნიდა მამის მშობლიურ სოფელს და ფერფლის ცოტაოდენი ნაწილი მთაწმინდაზე რომელიმე საფლავზე მოეხენევი. ახლობლებთან შეხვედრის შემდეგ მან ერთ-ერთ ქალაქში (თუ არ ვცდები) კიევში გააუქმა თავისი შეხვედრები და ის დრო ახლობლებთან ერთად გაატარა

შორის მორალიც და ხეობაც მეორეხარისხოვანიაო. მათი აზრით, გამოდის რომ, თუ კი ვინმე ფულს გადაიხდის, მისთვის ყველაფერი შეიძლება გააკეთო, ლოგინშიც ჩაუწევ და გადახდილი თანხის შესაბამისად, მისი სურვილისამებრ ნებისმიერ პოზაში მოემსახურო ვიღაც ხელში ფალოსდაჭერილ, მაგრამ ფულიან კაცს. ჩემი სუბიექტური აზრით, ამ გადაცემისას ქნ ანიკაშვილის გამომწვევი ქცევიდან გამომდინარე აშკარაა, რომ მას ძალიან მოსწონს ხელში ფალოსდაჭერილი შიშველი მამაკაცი, ეს მისი პრობლემაა და დემურმა მშვილობაში მოახმაროს, მაგრამ სხვებს რაღას ერჩის და თავის აზრს თავზე რატომ ახვევს, ევრაფრით გამოვიდა. გადაცემის მიზანიც ის იყო, მაყურებელს გაერკვია, ადამიანთა ქცევის გამოხატვის თავისუფლების შეზღუდვა უნდა მოხდეს თუ არა. საბედნიეროდ მაყურებელთა 91,6%-მა მხარი ასეთი ქცევის შეზღუდვას დაუჭირა, 8%-მა კი ანიკაშვილის თანამოაზრეობა დააფიქსირა. მართალია მაყურებელთა დიდმა უმრავლესობამ, სადაც მოაზროვნე პოზიციებს დაუჭირა მხარი, მაგრამ ჩვენი ტრადი-

დაბეჩაბული ევროპის ტრადიცია

ციებიდან და კულტურიდან გამომდინარე, ეს 8%-იც არ არის ცოტა. ამდენ ქალებს, რომ ქეჩაში ხელში ფალოსდაჭერილი შიშველი მამაკაცი მოეწონება, მე მგონი, იმ ქვეყანაში საქმე მთლად კარგად არ უნდა იყოს. ეს ის ხალხია, რომლებსთვისაც ხეობა და მორალი ზედმეტი ტვირთია. უფრო სწორად, ესენი თავიანთი თავისუფალი ქვეყნის გამოხატვის მომხრე, ყოველგვარი კომპლექსებისგან განთავისუფლებული „ღრმა ევროპულად მოაზროვნე“, ყველასათვის ცნობილი სქესობრივი დაუკმაყოფილების სინდრომით შეპყრობილი ის ქალბატონები არიან, რომლებიც ისედაც ყველასათვის ცნობილია და მათ გვარებს აღარ ჩამოუვლი. ამ ფონზე ხომ წარმოვიდგინათ, ალბათ რამდენი ქალი იქნება, რომლებსაც ახლა უკვე საკუთარ ღოვინში, თავიანთ ხელში დაჭერილი შიშველი მამაკაცის ფალოსი მოეწონებათ. პოდა მიგვიჩვენოს ასეთი სწრაფი ტემპით ევროპისაკენ, მაგრამ მაინც არ გვდებულობენ, როგორც ჩანს პროცენტით ევროპელებთან და მის გაზრდას ულოცებიათ. საყოველთაოდ ცნობილია, რომ რომის აყვავებული იმპერია მორალისა და ხეობის დაკარგვამ, ფუფუნებაში ცხოვრებამ და გარყვნილების მორევეში

ქ. სოსუმში, სადაც ცხოვრობდნენ მისი მამიდა ჭონტო (მარიაში) და ბიძაშვილი იმეხამად აფხაზეთის ჯანმრთელობის მინისტრი შოთა ჯუჭუს ძე გოგობია, თავის ოჯახთან, მეუღლე ნინა მგელაძესთან და ორ არანეველებს შორის ნიჭიერ შეილებთან ვახტანგ და დორიკა (დორიმენდონი) გოგობიებთან ერთად. ნანა მგელაძე გახლდათ აფხაზეთის პირველი პროფესორი ქალი, რომელმაც დისერტაცია დაიცვა მოსკოვში, რომლის შრომებიც ოპონენტების აღიარებით ხუთ სადოქტოროს ყოფილა. ემოციური შეხვედრების შემდეგ გადაწყვიტა ფერფლი დაესაფლავებინათ სოფ. ფანჯლანში. მაგრამ აქ მთავრობა ჩაერია და ეს საკითხი უფრო მაღალ დონეზე გადაწვიდა. დაკრძალვა მოგვიანებით ერთი წლის შემდეგ უნდა შემდგარიყო ღირსეულად. ამ დროისთვის კი სოფ. ფანჯლანამდე სამანქანო გზა უნდა შეეკეთებინათ მაღალი რანგის სტუმრების მისაღებად. ისინი ოჯახის მთელი შემადგენლობით ჩამოვიდნენ ერთი წლის (1964 წ) შემდეგ ზაფხულში და მრავალნატიანე მამულიშვილის ფერფლი მშობლიურმა ფანჯლანის მიწამ მიიბარა. ამის შემდეგ მათზე ინფორმაცია არ გამანია. ინფორმაციის სიუსტემში ეჭვი რომ არ შეგვაპრობოთ მე, ამ სტრუქტურის ავტორი ცხოვრობდა მამიდა ჭონტოსთან ხუთი წლის განმავლობაში კელასურში. ესწავლობდი სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში. მამიდა ჭონტო და მისი ძმები ბაბუქემის ბიძაშვილები გახლდათ და რაც ზემოთ დავწერე სიტუაციისთვის მისგან მაქვს მოსმენილი. საკუთარი თვალთმევა ჩანს ის უნდა ბნ ალექსის ფერფლით, ხელითაც კი შეეხე და რადგან ვერ მივხვდი რა იყო მამიდას ვეითხე და მამის მიამბო თავისი ოჯახის სვედიანი ისტორია. ისიც განათლებული ქალი გახლ-

დადაშვებამ დაანგრია. ახლა საქართველოში აყვავებისა და ფუფუნებაზე, რომ ლაპარაკი ზედმეტია ეს ყველაფერი ვიცი, მაგრამ ზუსტად ის 8%, რომლებიც ასე თავგამოდებით იბრძვიან ლიბერალური ღირებულებების დასამკვიდრებლად და ხელში ფალოსდაჭერილი შიშველი მამაკაცებიც მოსწონთ, მოსახლეობის არა კონსტიტუციური ნაწილები არიან, არამედ საქალაქო უმცირესობა. მძირფასო მკითხველო, კალამი ცოტა გაბეჭდა და ზედმეტ კონკრეტულად გადარეკა, რომ ასეთი სამწუხარო მდგომარეობა დღეს ქვეყანაში, კაცობრიობაში თავისი ხანგრძლივი განვითარების მანძილზე მრავალი საფეხური გაიარა, რომ პირველყოფილი წყობიდან დაიწყო ადამიანების სიშიშველე შეეცვალა, და ღვევის ფოთლების ნაცვლად ისინი ტანსაცმელთა შექმნა. ეს კაცობრიობის განვითარებაში უდიდეს პროგრესს იყო და ამას საუკუნეები დასჭირდა. თუ ახლა ჩვენ, ამ მიღწეულ პროგრესს რეგრესისაკენ წავიყვანთ, ადამიანების გაშიშველებას დავიწყებთ და პირველყოფას მივუბრუნდებით,

ვითომ ეს უფრო ცივილიზებული იქნება? მე არ ვიცი რა წერია იმ ათასგვერდიან ევროპასთან ხელმოწერილ ასოცირების ხელშეკრულებაში, რომელსაც სხარდლის ავან თეოლოგებებმა ქვეყნის მამინდელმა საგარეო საქმეთა მინისტრმა, ქნმა ფანჯრიკიძემ ხელი კანკალით მოაწერა, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, ერთ-ერთი პირობა ესეც იქნებოდა. ჩემს პუბლიცისტურ წერილებში, ევროპას სწორად „ბებერ ევროპად“ მოვიხსენიებ ხოლმე, მაგრამ ამ ბოლო დროს ევროპაში განვითარებულმა მოვლენებმა ისეთი კომიკური სახე მიიღო, რომ ევროპა, არა თუ დაბერდა, მე მგონი კარგახანია გარდაიცვალა კიდევ. იმ სამარცხვინო ფაქტობრივად, რაც დღეს ევროპაში ხდება, ყველას ჩამოთვლით თავს არ შეგაწყენთ, მაგრამ რამდენიმე მათგანს შეგასხენებთ და მერე, თქვენ თვითონ განსაზღვრეთ, ევროპა დაბერდა, მძიმე ავადმყოფია თუ გარდაიცვალა. კაპიტალისტურ ქვეყნებში, რომ ფულია ყველაფერი და სასოფლოეობაში ადამიანის მდგომარეობაც ამით განისაზღვრება, ეს საკამათო ნამდვილად არ არის და ამაზე აღარ შეეჩერებები. კაპიტალისტური ცხოვრების წესი გვასწავლის, „რომ ბუნებაში არაფერი

დათ რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი, თავის დროზე და მოგესხენებოთ მაშინ ეს თუ რამდენს ნიშნავდა. იგი გარდაიცვალა 1967 წლის ივლისში. ალბათ გაგიკვირდებათ ამდენი ხნის გასვლის შემდეგ რომ გწერთ, მაგრამ ვიქტორბი გამოსხაურება ექნება-მეთქი (შესაძლებელია გამომეპარა). ამასობაში მეც დიდი პრობლემები შემიქმნა ჯანმრთელობის მხრივ და წერილი გაუგზავნე დამრჩა. შემთხვევით, ისევე „ილორის“ წლებიდან იანვრის ნომერში წავაწედი გახსენების წერილს ერთ სოხუმელ ადამიანზე, რომლის მეგობრების სახელობით ჩამონათვალში ვახტანგი და დორიკა გოგობიები იყო ნახსენები. თითქოს ისევე შემახსენა თავი მამიდამ, რომელიც ხუთი წლის განმავლობაში შვილიშვილივით მივიღე და მიამბობდა თავისი ოჯახის სვედიანი ისტორიას, იქნებ ტყუილბრალდ არა! და გადავწყვიტე გამომეგზავნა ეს მოკლე ამონარიდი ამ ოჯახის დიდი ისტორიდან. შეგიძლიათ გადაამოწმოთ იმდროინდელი პრესის მეშვეობითაც და ნახონთ კიდევაც ალექსი გოგობიას საფლავიც. სოფელი ახლაც ინახავს მის ხსოვნას. სხვათა შორის ამ თორმდე წლის წინ ბათუმში ამერიკის სამხედრო გემი რომ შემოვიდა ბნ ალექსის შვილიშვილი ჩამოჰყვა (ჯარში მსახურობდა თურმე) და მოინახულა დიდი ბაბუქის საფლავი. ჩემდა თავად თუ რამე რედაქციისათვის ღირებულ ინფორმაცია მოგაწოდეთ თავს ვალმოხდილად ჩავთვლი მათი ხსოვნის წინაშე. ჩემი აზრით უნდა ჩატარდეს ჟურნალისტური გამოძიება, რაც გამოავლენს დამატებით უფრო საინტერესო მასალებს. პატივისცემით, დოლო (დოლოზა) კვარაცხელია, ქ. წალენჯიხა

ხდება უანგაროდ, არც ადამიანებს შორის, და მით უფრო სახელმწიფოებს შორის ურთიერთობებში“. ეს თეზა ამერიკელებმა კიდევ უფრო დახვეწეს და მათ საკვარელ გამოთქმად აქციეს. „უფასო ყველი მხოლოდ სათაფურშიაო“. არადა, როგორც ყოველთვის, აქაც იტყუებიან ამერიკელები, რადგან ის ყველი რომელიც სათაფურშია, უფასო ნამდვილად არ არის. ვინაიდან ის თავიკი ათასჯერ მერ ზარალს აყენებს მას, ვიდრე ის თანხაა, რომელიც მან თავის დასაჭერად ნაყიდ ყველში გადაიხადა. ახლა თქვენ თვითონ განსაზღვრეთ, ასეთი ცხოვრების წესით ცხოვრების ქვეყანა ვინმეს უანგაროდ დაეხმარება? ან რატომ უნდა დაგეხმაროს ვიღაც გადამთვლილი უცხოეთელი, თუ მას საკუთარი ინტერესებიც არ გააჩნია? ამ კითხვას, რატომ ერთხელ მაინც არ უნდა მხარს საკუთარ თავს ეს ლიბერალისტები? ამის შემდეგ ვისაც მართლა სჯერა, რომ ამერიკა ჩვენი სტრატეგიული მოკავშირე და უანგაროდ დამხმარებელი მეგობარია, უბრალოდ მეცოდება. P.S. წერილი დამთავრებული მქონდა, როცა გამოაცხადეს რომ, გერმანიაში ყველაზე პოპულარულ პიროვნებად ანგელო მერკელი დაასახელეს და, ამას მოსახლეობის 56%-მა დაუჭირა მხარი. იმ ფონზე რაც დღეს ევროპაში ხდება, განსაკუთრებით კი გერმანიაში, გერმანიელი ხალხის ასეთი არჩევანი ჩემში მხოლოდ გაუგებრობას იწვევს. კომენტარისგან თავს შევიკავებ, მაგრამ ერთს კი დაბეჯითებით ვიტყვი: ფაქტია რომ, ჩვენი მაგდა ანიკაშვილის არ იყოს, გერმანიაში იმდენი გასაგალი ჰქონია ხელში ფალოსდაჭერილი შიშველი მამაკაცები. როგორც ჩანს ამ მეთოდმა გაამარჯვლა და სახეიმო დღეებმა გერმანიაში მშვიდობით ჩაიარა. ეს მეთოდი ავსტრიელებსაც გადაუღიათ და მათ მსგავსად, ოღონდ უფრო ცივილიზური გზით ჯავშნიანი ტრუსების ნაცვლად, თავიანთი ქალები ჩვეულებრივი ხმოვან სივანლიანი პულტებით აღჭურვილათ. ამ სიახლით აღფრთოვანებული ავსტრიელი ქალები ემაყოფილი ტონით ამაყად აცხადებდნენ: კომენტარების შიშით, გარეთ ნავის გადასაყვლადაც ვერ გავდიოდით, ახლა კი ამ აპარატის წყალობით იმდენად ვართ, და შედარებით უშიშროდაც დავდივართ. ამასაც ხომ მოვესწარი, პი დედასა საწყალოდ ევროპა. ესეც რომ საამაყო გახდება იმ ევროპას რა ვუთხარო. დემურთ შენ უშველე ჩვენს გაჭირებულ ქვეყანას და ხალხს! ომარ ბოცაძე

სპორტული კუთხე მიჰყავს შურნაღისტ ბიორბი ჯალალანიას

ვლადიმერ ბარქაიას მოგონებებიდან...

1964 წლის 18 ნოემბერს თბილისის „დინამოს“ ფეხბურთელთა გუნდმა პირველ სერიოზულ წარმატებას მიაღწია...

ონატის მეორე ჯგუფში ვითამაშე. იქ წარმატებით ვიასპარეხეთ, პირველ ჯგუფში მოსახვედრად კი ლანჩხუთის „გურასთან“ გველოდა გადაწყვეტი თამაში...

საბჭოთა კავშირის უმაღლესი ლიგის კლუბები ხშირად სტუმრობდნენ აფხაზეთის სეზონისთვის მოსამზადებლად...

1956 წელს საქართველოს ახალგაზრდული ნაკრების შემადგენლობაში საბჭოთა კავშირის ჩემპიონები გაეხდით...

ზურა თბილისის „დინამოში“ მოხვდა, მაგრამ მოსკოვის „დინამოსთან“ ერთი მატჩის შემდეგ გუნდიდან გაუშვეს...

ჩვენ დროს სირცხვილად ითვლებოდა ნოტებით ან ოპერაში სიარული, ამიტომ ზურა კონსერვატორიაში ყველასგან მალულად სწავლობდა...

მარკვა მეზობელმა, ვოვა ლეხევიძემ. როცა თბილისში ჩამოვედი, უკვე ყველა ამ მეტსახელით მიცნობდა...

თბილისში ანდრო ჟორდანიამ ჩამომიყვანა. მაშინ აფხაზეთში ბევრი რუსული სკოლა იყო და არაერთმა მეგობარმა რუსეთს მიაშურა...

1957 წელს „დინამოში“ ჩავიბრუნე და ხელფასიც დამინიშნეს - 1300 მანეთი! ახალწვეულებს მეკარე ვლადიმერ მარდანიას გვაპრობობდა...

ჩემი კერძი ბასა ღოღობერიძე იყო. თავისი საჭმის ასეთი ერთგული ადამიანი ცოტა თუ მინახავს...

ახსოვდა ყველა თანაგუნდელის დებიუტი. ერთხელ ჩემი ის გოლი გაიხსენა, რომელიც არც მახსოვდა - დაწვრილებით ამღწერა...

დიდობაში, გუნდის ბაზაზე არცთუ კარგ პირობებში ვცხოვრობდით. მეტწილად წუნინას და ბორშის გვაჭმევდნენ...

ის ცნობილი ფოტო, ჩემი „სახელობის“ პლიაჟი რომ უწოდეს, ბელგის „ლა განტუხთან“ თბილისში ამხანაგური შეხვედრის დროსაა გადაღებული...

ახლა არავის სჯერა, მაგრამ 60-იანი წლების ბოლომდე ჩემიონატის და თასის გათამაშების გამარჯვებულებს ღამის წინასწარ ადგენდნენ...

სპეციალური განცხადება

როგორც ცნობილი გახდა, „ილორს“ შეექმნა ფინანსური პრობლემები, რამაც გამოიწვია მისი გამოცემის პერიოდულობის გაზრდა...

საბანკო ანგარიში: ს.ს „ლიბერთი ბანკი“ ანგარიშის ნომერი: GE79LB0711188020717000

დიდებული კაცის ხსოვნას

ეროვნული მოძრაობის ძველ კოპორტას გამოაკლდა დიდებული ქართველი კაცი მურმან ქანთარია...

მსურველებისათვის ასევე განვათავსებთ რეკლამებს შედევითიან ფასებში, ამისათვის გთავაზობთ საბანკო ანგარიშს...

იუსტიციის სამინისტროში ციხის ახალი უფროსის კანდიდატურას იხილავენ. და თქვენ ფიქრობთ, ეკითხებიან კანდიდატს, რომ ამ კაცისმეგობრებთან და მახინჯებთან გამკლავებას შესძლებთ...

იუმორი

მუზეუმში ვენერას ქანდაკებასთან ცოლ-ქმარი ჩერდება: - დედაა, რა უყო ამ ქალმა ხელები? - უპირობო ცოლს. - იჭამე ფრჩხილები და მასე მოგივა შენც...

Advertisement for 'Lomonosov' magazine, featuring a cover image and promotional text in Georgian.